

HOITA KIMAJ KO JI JEANT

Ta kumkajir

Lo yaḃoodat nu Ta ndi nö, Ta i nat ki Luḃah, Ta i Luḃah tö.

² Ta inön ndi nö, lo yaḃoodat nu, i nat ki Luḃah. ³ Kitakula la Luḃah ra'n nyag tubè yé. Kam nyagt in Luḃah radi yé, ra nya mad kira kikanja al. ⁴ Kam Tat inön kumkajir i tit, kumkajir inön i kunj ki unj dö dégt. ⁵ Kunj inön ndi unj kam tilt, na til ta toga al.

⁶ Luḃah la dé lon kokiront, töa i Jean. ⁷ Dé inön ré kad i ngèmanaj; ma naj dö kunj kitökad dégt tubè adin rota kitakuln. ⁸ In kibé kidön i kunj inön al, na ré kitökad el dégt ta dö kunj.

⁹ Kunj in ten la i kunj ki rota yé, ad i kunj in ré döningt nè, ndi unj dé kirei.

¹⁰ Ta inön ndi döningt. Luḃah ra döning kitakula; titbè ká a nè, dégt ki döningt gerina al. ¹¹ Ré döningt lon ki koss dön, na dégt loa höna ki rodit al. ¹² Na dégt madg höna ki rodit, adin rota töa tö yé; kitö in ten ad'di tog ki in nè ngan Luḃah. ¹³ Inginön in ki kooj kitakul moss al ké kitakul ndig lo danro dé, ké kitakul ndig lo dé, na in ki kooj kitakul Luḃah tan.

¹⁴ Ta inön tel danro dé, hö londi rojit, jin tö j'o maj loa kitoitoi ad i maj kitoitoi lo Ngwon kikal kirabè ki ré kokiro Bobt. Rooss ki kamken ki rota tö.

¹⁵ Jean rà ma naj, rà ko, an: «Inran la i dé'n m'el ta loa yé, m'an; dé'n ndi ré gomt yé, i kibo toim kitö i nö mari ketté nö koojmt.»

¹⁶ Kitö jin tubè ki ngah majkur kokam kamken loa kingain, ad maj urji kidötdöt. ¹⁷ Luḃah ad *Mberkinnda kitakul Moïse, na kamken ki rota rén kitakul Jésus Christ. ¹⁸ Dé mad ki o Luḃah ki kumn nja kira goto. Ngwon kikal kirabè in to kad Bobt, in la ad dégt gerina yé.

Ta lo Jean ngèra baptême

(O Matthieu 3:1-12, Marc 1:1-8, Luc 3:1-18)

¹⁹ Najkima in Jean ma laten. Juifg ki bébo Jérusalem lan ngéjamosskadkarig ki *Léviag madg kad ndijèna ké in nö a? ²⁰ Jean ma naj. Maj ta al, tö tant an; niḃ Christ al. ²¹ Dégt inön ndijèna annan: «Ké titbain a? In *Elie a?» Jean tur an: «Miḃ Eli al.» Ndjèna annan: «In *ngèkelta ki ta Luḃah inön a?» Jean tur an: «A'a!» ²² Ndjèna annan: «In nö a? kitökad ki tel j'el ingin lajin. I kun roi ri a?» ²³ El an: «Miḃ titbè:

“ndi dé ki ngèko kam kort, i ran go rob ad Braḃé ad rà kiring seou!”» . .

tit in han ngèkelta ki ta Luḃah Esaie el'n. ²⁴ *Pharisig la lan dégt inön yé. ²⁵ Ndjèna annan: «In la in Christ al, ké Elie, ké Ngèkelta ki ta Luḃah inön al a nè, kitöri i rà ra'n dégt baptême é?» ²⁶ Jean turdi an: «Miḃ ta, m'rà

Jean ngèra baptême.

m'ra dæg baptême kam mant, na dé mad rà dansit nè in i gerina al.
²⁷ Inràn i ngèrè gomt, na miṇ m'ass kad m'tut killa sanja loa al.»

28 Nyag inön ran nya Bèthanië, gid bah Jourdain, lo in Jean rà ra dæg baptême.

Ta lo Ngwon bat lo Luḅah

29 Loti go't Jean o Jésus a ré kidöat, el an: «On Ngwon bat lo Luḅah in rà un majal lo dæg ki döningt nè kö!
³⁰ Inràn i dé'n m'el ta loa ketté m'an; "ngèrè gomt bo toim kitö i nö ketté nö koojmt." ³¹ Miṇ ta, m'gera al, na m'rè m'ra m'ra dæg baptême kam mant kitökad té'n sia hoi kiro *Israëlagt yé.» ³² Jean ma naj, an: «M'o Ndil riss koki doṇ döranṭ tit der bè, ndi kidöat. ³³ M'gera al ḅaitö; na Luḅah in lam kad m'ra dæg baptême yé, in la elm an; dé'n m'a m'o Ndil riss, ndi kidöat la, i in la ndi ra dæg baptême kam Ndil kikunjrangt yé. ³⁴ Miṇ m'o, m'ma naj tö, inön i Ngwon Luḅah.»

Ngéndoog kidassa lo Jésus

35 Loti go't Jean rà loatinön ḅaitö nat ki *ngéndoog lon jo yé. ³⁶ O Jésus a toi, el an: «On Ngwon bat lo Luḅah!» ³⁷ Ngéndoog kijo inön on rà el ta inön, ad ndulon go Jésus. ³⁸ Jésus mbel kigog, o'di a ndulon gon, na ndijèdi an: «I sahn ri a?» Elina annan: «Rabbi (ad i Ngéndoog-dég), i ndi rah a?» ³⁹ Jésus eldi an: «I rén on!» Ta a nè, aouin, on londia; ndint sia nat mbaṇ lo ndö. I dökäd lokisolé.

40 Kikira ku kijo'gt inön inḡin on dö ta lo Jean na ndulon go Jésus tö yé, töa i André ngwonkoṇ Simon Pierre. ⁴¹ Dassabang André ngah ngwonkoṇ Simon, na ela an: «Ki ngah *Messie (ad i Christ).» ⁴² Ré sja ro Jésus. Jésus oa, na el an: «Iṇ Simon ngwon Jean; a kuniin Cèphas (ad i mbal).»

Jésus kun Philippe ki Nathanaël

43 Loti go't Jésus ndig ki n'aou döning Galilée. Ngah Philippe, ela an: «I ndulo gom!» ⁴⁴ Bé lo Philippe i

Bethsaïda, i ḅè lo André ki Pierre tö. ⁴⁵ Philippe ngah Nathanaël, ela an: «Jin ki ngah dé'n Moïse el ta loa kam Mberkindat, i dé'n ngékelta ki ta Luḅah ndangin ta loa tö. Dé inön i Jésus ki Nazareth, i ngwon Joseph.» ⁴⁶ Nathanaël ela an: «Nya mad kimaj ra tog té kokam ḅè't ki Nazareth é?» Philippe ela an: «I ré o!!»

47 Jésus o Nathanaël a ré kidönt, el ta loa, an: «On Israëla kirota in gool goto kamat!» ⁴⁸ Nathanaël ndijèdi an: «I germ ko rah a?» Jésus tur an: «Kétté, lon Philippe kuni'n al ḅaitö, lon ndi ndil kag mbaḅoodt la, m'o'i yé.» ⁴⁹ Nathanaël tura an: «Rabbi, in la i Ngwon Luḅah, in la in Ngar lo Israëlag tö yé.» ⁵⁰ Jésus tura an: «Kitö kel ki m'eli m'an, m'o'i lon i ndi ndil kag mbaḅoodt la, adin rota wa? A o nyag kibo toin inḡinön.» ⁵¹ Ela tö an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé; a on döranṭ rà tag, *malaikag lo Luḅah tö ndi alint ndi rissin kidö Ngwon-dét.»

Jésus aou lo murgaut kam ḅè't ki Cana

2 Dö ndöt kikonmita dæg ran murgau kam ḅè't ki Cana kam döning Galilée. Koṇ Jésus i tit nö. ² Kunin Jésus tö ki *ngéndoog loa ki aouin lo murgaut. ³ Lon *kassndu du yé, koṇ Jésus ela an: «Kassndu lodi goto.» ⁴ Jésus ela an: «Dèkiden, ot kelm nya'n ass kad m'ra! Kaglo lom ass al ḅaitö.» ⁵ Koṇ Jésus el ngan ngèrakilla an: «Ké nya ri'n a elsi ta a nè, i ran!»

6 Juifg aouin ki nyabelḅég dö kar ro dö nya kiyert, kitö inṭen jo-mbalg ki nda man meheṇ inṇ lo't inön, jo kirei ass kun litre döjijo ké litre ḅu kidöjo kamt. ⁷ Jésus el ngan ngékillaḡ, an: «Maj kad roossin jo'g indin ki man!» Roossin, ton man kitit mbaṇ ad ndi tadi njirir. ⁸ Jésus eldi an: «Odin tajigla! unin kiro biradö murgaut

nö!»⁹ Unin man aouin nè roat. Lon biradö murngau od man in tel kassndu tant yé, ger lo in ngahnt al; na ngan ngérakillag inġin odin man yé gerin bet; biradö murngau kun ngèta dékiden kij kiront,¹⁰ ela an: «Dé kirei a nda kassndu kimaj la ketté; ad lon dég aġin ngaiġ woi, kamla ut go ki kassndu kimaj kari yé, na i ngonm kassndu kimaj mbaġ tajigla.»

11 Inġen i nyakoj kidassa in Jésum ra; kam bé't ki Čana kam döning Galiléet la ra't yé. Té ki tog lon kitiga; ngéndoog loa tö adina rota.

12 Go nyat inön, Jésum aou bé't ki Capernaüm, in ki koġn ki ngankoġn ki ngéndoog lon; ndint nu ran ndö ngaiġal.

Jésum aou kam kuj ndub Luġaht

(O Matthieu 21:12-13, Marc 11:15-17, Luc 19:45-46)

13 Kaglo fête Pâque lo Juifg i nderbè, ad Jésum aou bébo Jérusalem.¹⁴ Ngah ngéndugo mang'g ki batg ki derg kö kam kuj ndub Luġaht, ngah ngémbelnar ndint tö.¹⁵ Jésum nda killa ndeht, tubadi'n tubè kuj ndub Luġaht kö ki batg ki mang'g tu; tinda nar lo ngémbelnarg tiġ kö; toss tableg lodi tila;¹⁶ el ngéndugo derg kö an: «Oin nyag indin nèbè kö! Ot telin kuj lo Bobm kuj ra gat't!»¹⁷ Kam ngéndoog loa ga dö tat inġen kindang kam Maktubt: «Ni kitö kuj loi ndi tolm sokir.»

18 Juifg ndijèna annan: «Nyakoj ki ri a oj'ji kitökad ki ger'n i aou ki tog ra'n nyag inġen a?»¹⁹ Jésum turdi an: «I tön kuj ndub Luġah inġan kö, na kam ndöt kimita tö m'a m'ra gog.»²⁰ Juifg elina annan: «Bè wa? Bal döšö gidaimheġ haġ ran nè kuj ndub Luġah inġan, la iġ taġ a ra gog kam ndöt kimita a?»

21 Na kuj ndub Luġah in Jésum el ta loa yé, i danron.²² Kitö inġen, lon Jésum ħai ku ngékwoit yé, kam ngéndoog loa ga dö tat inġen in Jésum el, ad adin rota ta kindang kam Maktubt ki ta'n Jésum el nö tö.

Jésum ger dég tubè

23 Lon Jésum ndi bébo Jérusalem kaglo fête Pâque't yé, dég ngaiġbè on nyakoj inġn ndi ra ad adin rota töa.²⁴ Na Jésum kidön ger dég tubè, kitö inġen ta'n kamdi al.²⁵ Gé kad dé mad ma naj dö dé't al, kitö in ħiġbé kidön ger nya'n ndi kam dé't bet.

Ta lo Jésum ki Nicodème

3 Na dé mad ndi nö ku Pharisiġt, töa i Nicodème, i kikira ku mbaġbégt lo Juifg.² Dé inön ré ro Jésum ndö, ela an: «Rabbi, ġiġ ki ger inġ ngéndoog-dég ki ré koki ro Luġaht, kitö dé ki ra tog ra nyakojg inġn i ndi ra nö gogo, na Luġah i nat sia taġ.»³ Jésum tur an: «Rota rota la m'ndi m'eli yé, inla a ooġin dé koki doġ al a nè, ra tog ko *koġbé lo Luġah al.»⁴ Nicodème ela an: «Titbaġ a ran tog kooġin dé lon tel ngahtog woi a? Ra tog tel kand kam koġnot gog kad ooġa nja jo o?»⁵ Jésum tur an: «Rota rota la m'ndi m'ndi m'eli yé; inla a ooġin dé kokam mant ki Ndil al a nè, ra tog kand kam koġbét lo Luġah al.»⁶ Nya ki danro dé ooġa i danro, nya ki Ndil ooġa i ndil.⁷ Ot kad ta ki m'eli nö yai! Kari na a ooġsin koki doġ!⁸ Nel ndi la ki lo't in ndig, i o kaah tö, na i ger lo in ré't al, ké lo in ndi aout. Ki rob kititbè la dé kirei'n ooġ'n kooġ kikiġ kokam Ndilt yé.»⁹ Nicodème ndijèa an: «Titbaġ nyag inġen a ran tog ra a?»¹⁰ Jésum tur an: «Iġ ki ngéndoog-dég dan Israëlagt yé la i ger nyag inġen al yo?»¹¹ Rota rota la m'ndi m'eli yé; ki ndi ki j'el ta nya'n ki ger, ki ndi ki ma naj dö nyat in ki j'o; na i tan najkima loġi al.¹² Inla m'elsi ta nyag ki döningt, na adin rota al a nè; titbaġ a adin rota lon m'elsi ta nyag ki döraġt a?»¹³ Dé mad ki aou doġ

2:12 Mat 4:13

2:13 Té 12:1-27

2:17 Ps 69:10

2:19 Mat 26:61, 27:40; Marc 14:58, 15:29

döraṅt goto, na *Ngwon-dé'n riss koki doṅ döraṅt yé taṅ.»

14 Tit in haṅ Moïse un'n li kidoṅ kam kort yé, titbè tò kari na a unin nè Ngwon-dé kidoṅ ho yé; ¹⁵ kitökad dé kirei'n ndi ada rota a nè ndi'n ki kumkajir kimbaṅ kinöt. ¹⁶ Kitö Luḅah tar dég ki döningt nè, mbaṅ ad Ngwon'n kikal kirabè, kitökad dé kirei'n ndi ada rota a nè, ki nuj kö al, na ki ndi ki kumkajir kimbaṅ kinönt. ¹⁷ Kitö Luḅah la Ngwon'n ki döningt kad ki n'gang'n ta dö dégt ki döningt nè al, na kad dég ki döningt nè ajin kitakula.

Li ki ga dö kagt.

18 Dé'n ndi ada rota a nè, Luḅah ndi gang ta döat al bat; na dé'n ndi ada rota al a nè, Luḅah gang ta döat woi kitö ad rota tö Ngwon Luḅah kikal kirabè al. ¹⁹ Takigang laten: kunj ré döningt nè, na dég ndigin til toi kunj kitö killaradi i kimajal. ²⁰ Kitö dé kirei'n hö ra majal a nè, mbat kunj, ndi ré ro kunj al tö, na béta kunj kija killaran'g kitiga. ²¹ Na

dé'n ndi ra go rotat a nè, ndi ré ro kunj kitökad kunj té ki killaran'g kitiga ad on. Titbè la dég a gerin nè maj dé inön ra killà lon tubè kigo lo Luḅah.

Ta lo Jésus ki Jean ngèra baptême

22 Go nyagt iṅten, Jésus aou döningt Judée nat ki ngéndoog lon. Ndit nu sédi, rà ra dég baptême. ²³ Jean tö rà ra dég baptême lo't mad ki töa i Aïnon, i nderbè ki Salim, kitö man i ngaiṅ tit nu. Dég aouin roat ad radi baptême. ²⁴ Lan Jean dangait al baitö.

25 Na ngéndoog lo Jean majin'na ta ki Juif mad dö kar ro dö nya kiyert. ²⁶ Ta a nè, aouin ro Jeant, elina annan: «Rabbi, dé'n i ndi sia mari gid bah Jourdain ad i dé'n i maa naj yé, o! dé inön ndi ra dég baptême, na dég tubè ndi aouin roat tö.» ²⁷ Jean tur an: «Dé ra tog ta nya mad al, na Luḅah ada taṅ. ²⁸ Iṅn kibég kidösi iṅn ngé-mamnaj, m'an; miṅ Christ al, na Luḅah lam ketté nöat ta la. ²⁹ Ngèra lo ta dékiden kij la i dé ki ngédékiden, na nam dé'n ta dékiden kij rà kadat, rà o dö ta loa yé, ra ronel dö ko't in o dö ndi-ta dé'n ta dékiden kij. Ronel kikassnatap inön tö yé i lom. ³⁰ Iṅ ta, kari na a tel dé kibo kikettéketté, na miṅ ta, kari na m'a miṅ dé kidu.»

Jésus Christ i ngèré koki doṅ döraṅt

31 Ngèré koki doṅ i doṅ dö nyagt tubè, ngèré koki döningt i lo döningt, ndi el ta dö nyagt ki döningt tö. Ngèré koki doṅ i doṅ dö nyagt tubè, ³² ndi ma naj dö nyagt iṅn o ki kumn ki dö nyagt iṅn o dö ki mbin, na dé ki ta najkima loa goto. ³³ Dé'n ta najkima loa a nè, so go't Luḅah i ngèrota. ³⁴ Ngèkila in Luḅah laa, tag lo Luḅah la ndi el yé, kitö Luḅah ndi ada Ndil ki lo koj al. ³⁵ Bob ndi tar Ngwon, la nyagt tubè jiat tö. ³⁶ Dé'n

3:14 Nom 21:9

3:24 Mat 14:3; Marc 6:17; Luc 3:19-20

3:28 Jean 1:20

3:35 Mat 11:27; Luc 10:22

ndi ad rota Ngwon a nè, ndi ki kumkajir kimbañ kinönt, na dé'n tel ron go tat lo Ngwon al a nè, a o kumkajir al; na wong lo Luḅah ndi kidöat.

Ta lo Jésus ki dékiden ki Samarie

4 Pharisig on hoi Jésus ndi ad dég telin ngéndoog lon, ndi radi baptême tö mbañ toi Jean. ⁽² Jésus kidön ra dég baptême al, na ngéndoog loa tañ randi baptême yé.) ³ Jésus o ad nya döning Judée na tel aou döning Galilée gog. ⁴ Kari na ki nda dan döning Samarie gang. ⁵ Té bé't mad ki döning Samarie, töa i Sichar; bé inön i nderbè kikad döning-ndört in Jacob gang ad ngwon'n Joseph. ⁶ Buloman lo Jacob rà tit nö. Jésus ta, kita kor in or ki kaou'n robo yé, ad ndi ta bulomant inön kàd midi.

⁷ Dékiden mad ki girkoog Samarie ré kitö kor man. Jésus ela an: «Admt m'ain!» ⁸ Ngéndoog loa aouin kam bé't ndugo'n nyasa. ⁹ Dékiden ki Samarie inön ela an: «Titbain iñ ki iñ Juif yé, la i köm nyakain, miñ'n miñ dékiden ki Samarie a?» El titbè kitö Juifg hön nooj ki *Samariag al. ¹⁰ Jésus tura an: «Nèni i ger kadhari lo Luḅah ki ngékeli kan adnt n'ain a nè, nèni a i köa, na iñ tö a adi man kumkajir.» ¹¹ Dékiden ela an: «Dingam, i ndi ki nyakor man al, buloman tö i kiwo kibing; na man kumkajir inön yé, a i té'n ko rah a?» ¹² Bobji Jacob ad urin buloman inñan ad'ji, iñ kibé kidön tö aiñt ki ngan'n ki nyakulg lon; na iñ ta a nè, iñ kibo toia a?» ¹³ Jésus tura an: «Dé kirei'n ndi aiñ man inñan a nè, kinda a oña gog tö; ¹⁴ na dé kirei'n a aiñ man ki m'a m'ada a nè, kinda a oña gog al bat; na man ki m'a m'ada a tel mankiḅa kamat, ki rà ḅa bulbul ki kumkajirt kimbañ kinöt.» ¹⁵ Dékiden ela an: «Dingam, adm man inön! kitökad kinda oñm gog al; kad m'ré kor man nèbè gog al.»

¹⁶ Jésus ela an: «Aou, i kun ngau,

kamla i tel ré nè!» ¹⁷ Dékiden el an: «Ngaum goto.» Jésus ela an: «El gorobat la an, ngau goto yé, ¹⁸ kitö ngauig kimari inñ mi, na dingam in i ndi sia yé i ngau al. Rota la el ten.» ¹⁹ Dékiden ela an: «Dingam, m'o tit iñ *ngékelta ki ta Luḅah.» ²⁰ Bobjig iñ Samariag ossin dödi ber nö Luḅah dö mbalbot inñan, na iñ Juifg i ndi annan, kam bébo Jérusalem la i lo in kari na ki dég ossin dödi ber nö Luḅah yé.» ²¹ Jésus ela an: «Dékiden, adm rota! kaglo a ré nö in dég a ossin dödi ber nö Bobt dö mbalbot inñan ké kam bébo Jérusalem al. ²² Iñ Samariag i ossin dösi ber nö Luḅah ki i gerina al; na iñ Juifg i ndi ki j'oss döji ber nö Luḅah in ki gerina, kitö kaj ré kokiro Juifg. ²³ Na kaglo ndi ré nö, tajigla ré woi tö, lon ngékoss dödi ber kijéjé a ossin dödi ber nö Bobt kam ndilt ki kam rotat tö; kitö dég inön la Bob ndi sahdi ki inñ ngékoss dödi ber nöat yé. ²⁴ Luḅah i Ndil; ngékoss dödi ber nöat tö, kari na ki ossin dödi ber nöat kam ndilt ki kam rotat tö.»

²⁵ Dékiden ela an: «M'ger ta kad *Messie ndi ré nö, a kunina Christ. Lon ré woi a nè, a elji ad'ji ger nyag tubè.» ²⁶ Jésus ela an: «Miñ ki m'ra m'eli ta la, miñ roa yé.»

²⁷ Ngéndoog loa tel rén dökadt inön; ta yadi ki kel ki rà el ta ki dékiden; na dé mad ki kela kan, ri i rà i sah a, ké kitöri i rà ela'n ta wa? bè goto. ²⁸ Kamla dékiden nya ḅir lon, na aou kam bé't, el dég an: ²⁹ «I ré on dé mad in elm nyag tubè'n m'ra yé, ké inön a i Christ al é?» ³⁰ Kijan kam bé't kitiga, aouin ro Jéjust.

³¹ Dökadlot in dékiden inön ndi aou ki nö ḅaitö yé, ngéndoog loa ossina annan: «Rabbi, i sa nya!» ³² Na Jésus eldi an: «M'ndi ki nyasa la kitö sa in i gerin al.» ³³ Kitö inñen ngéndoog loa ndijèn'na ké dé mad ré ki nyasa ada a? ³⁴ Jésus eldi an:

Dékiden ki Samarie ré kod man.

«Nyasam laten: ki m'ra go ndigt lo ngelam, ki m'tol kôn killà loa tō. ³⁵ I ndi annan; "nain nah sö kamla bal a ndö" al é? On maj! m'ndi m'elsi; unin kumsi kidon, on nè ndörg! Nyako tut ass ja woi. ³⁶ Dé ki ngèja nyako ndi ngah nyabajin, ndi kaou nyako kinat kitö kumkajir kimban kinöt; kitökad dé ki ngédubnya ki dé ki ngèja nyako ki ran ronel nat. ³⁷ Kitö titbè a on takel dég ki elin nö i rota; "dé mad rà dub nya, na kirang rà ja tō." ³⁸ M'lasi kad i jan nya ki i ran killà al; kimadg ran killà, na iñ ngahn kand killà lodi.»

³⁹ Samariag ngainbè kikam bé't inön adin rota kita najkima in dé-kiden inön ma, an; eln nyag tubè ingin n'ra. ⁴⁰ Kitö inñen, lon Samariag rén roat yé, kōna ki ndi sédi nat. Jésus rà ndö jo loatinön. ⁴¹ Kimadg ngainbè döt tō adin rota kita ta lo Jésus, ⁴² ad elin dékiden annan: «Tajigla, kita ta loi han ki ndi ki j'ad'n rota al ta; jin kibé kidöji j'o dö ta loa, ki ger dé inön i Ngèkaj dég ngèndi döningt kirot.»

Jésus yoot ngwon kooj ngèrakilla lo ngèkonbég

⁴³ Go ndöt kijo inön, Jésus bai nobè ki n'aou döning Galilée; ⁴⁴ Kitö Jésus kidön ma naj, an: «Ngèkelta ki ta Lubahñ ngah kossgön bé koojnt al.» ⁴⁵ Lon and kam döning Galiléet yé, dég ki Galilée höna kirodit kitö iñ tō aouin hébo Jérusalem dökag fétet, on nyag tubè'n Jésus ra't nö.

⁴⁶ Jésus tel aou bé't ki Cana kam döning Galiléet gog, ad i lo't in ad man tel kasndut. Dé mad ndi hébo Capernaüm nö, i ngèrakilla lo ngèkonbég; ro ngwona toa. ⁴⁷ Lon o hoi Jésus bai döning Judée ré döning Galilée yé, dé inön aou roat, kōa ki aou bé Capernaüm *yoot ngwon'n in to ta kwoit. ⁴⁸ Jésus ela an: «Inla on nyakojg ki nyag kiyaya al a nè, a adin rota al.» ⁴⁹ Ngèrakilla lo ngèkonbég inön ela an: «Brabé, i ré! kamtañ ki ngwonm woi.» ⁵⁰ Jésus ela an: «Aou! ngwoni ndi ki dön don

kari.» Dé inön ad rota ta'n Jésus ela, ad aou bé loa. ⁵¹ Lon ndi aou baitö yé, berg loa ndodina, orina hoi ngwona ki ndi ki dön don kari. ⁵² Ndi jèdi dökad in ngwon tel'n soot. Turina annan: «Tagbè ki nel ki to la, döga tor'n jin roat yé.» ⁵³ Boba ger i dökad in Jésus ela'n an, ngwona ndi ki dön don kari yé. In kibé kidön ad rota ki dég ki bé lon tubè tō.

⁵⁴ Inñen i nyakojg ki ngèkonjo in Jésus ra lon bai'n döning Judée aou döning Galilée yé.

Jésus yoot dé ki ngèrokwoinjor ta mankart ki Béthesda

5 Go nyagt inñen, fète mad lo Juifg ré, ad Jésus aou hébo Jérusalem. ² Mankar to't nö nderbè ki Tabit Batgt kam Jérusalem. Tōa ki ta Juif i Béthesda; buloa i mi. ³ Gir bulogt inön dég koossg ngérotog ki mundog ki mootg ki ngèrokwoinjor tont, to ngon yé-man, ⁴ kitö kaglo madg malaika mad lo Brabé a riss and kam man kart inön, bur mana; na dé kirei'n andt dassa go bur-mant a nè, yoot dö roto't kirei'n raa. ⁵ Dé mad ndit nö, yo toa bal dömita gidaijijo. ⁶ Lon Jésus oa to ber yé, ger yo toa kaglo ngainbè, ela an: «I ndig kad i ngah lafia a?» ⁷ Ngèyoto tur an: «Dé lom kikad lam kam mankart lon burin nè mana goto, na lon m'ndi m'ag baitö a nè, dé mad andt nömt.» ⁸ Jésus ela an: «I bai don, un nyato'i, na ba ning!» ⁹ Tentenbè dé inön ngah lafia, un nyato'n, na ba ning.

¹⁰ Kitö inñen Juifg elin nè dé'n yoot, annan: «Ndö inñen i ndö takò, i gorobatal kad un nyato'i.» ¹¹ Dé inön turdi an: «Dé'n adm lafia la, elm ad m'un nyato'm na ki m'ba ning.» ¹² Ndi jèna annan: «Dé'n eli kad i un nyato'i na i ba ning yé, i nö a?» ¹³ Na dé'n yoot yé, ger i

4:44 Mat 13:57; Marc 6:4; Luc 4:24

4:45 Jean 2:23

4:46 Jean 2:1-11

5:10 Neh 13:19; Jér 17:21

nö wa al, kitö Jésus tor ron kö, kita kooss dég inñ loatinön.

14 Go nyagt inñten Jésus ndoda kam kuj ndub Luḅaht, ela an: «O maj! I ngah lafia, ot ra majal gog na bëta nya kimajal ki toi inñten rai!»¹⁵ Dé inön aou el Juifg i Jésus la adn lafia yé.¹⁶ Kita inñten la Juifg dan nè ro Jésus ndo, sahn tola kitö ra nyag inñten ki ndö takö.¹⁷ Na Jésus turdi an: «Bobm ndi ra killà ḅaitö, miñ tö m'ndi m'ra killà.»¹⁸ Kitö inñten Juifg sahn nè tola ki toi, kitö toi dö ndö takö hañ kirabè al, na kitö kun in kun Luḅah Bobn tö, tel ron assna ki Luḅah.

Jésus or gir ta tog lo Ngwon Luḅah

19 Kitö inñten la Jésus un ta el'ndi an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé; Ngwon ra tog kun nya mad kidön ra al, na nya'n ndi o Bob ndi ra yé tañ. Kitö nya ki ri ki Bob ndi ra, nya inön la Ngwon ndi ra titbè ho yé.²⁰ Kitö Bob ndi tar Ngwon, ndi oja nyag tubè inñ in kibé kidön ndi ra tö; a oja killäg kibo toi inñinten tö, kitökad taa yasi'n.²¹ Kitö tit ki Bob ndi ad'n ngékwoig ḅain, ad'di kumkajir yé, titbè tö la Ngwon ndi ad'n kumkajir inñ ndig kad'di ho yé.²² Kitö Bob ndi gang ta dö dé't mad al, na la takigang tubè ji Ngwont;²³ kitökad dég tubè ossin gön Ngwon tit ki ndi ossin nè gön Bob yé bè. Dé'n ndi oss gön Ngwon al a nè, ndi oss gön Bob in laa yé al ho.

24 Rota rota la m'ndi m'elsi yé; dé'n ndi o dö ta lom, ndi ad rota Ngèlam tö ho a nè, ndi ki kumkajir kimbañ kinöt, ndi ré lo takigangt al, na toi kam kwoit ki kumkajirt woi.²⁵ Rota rota la m'ndi m'elsi yé; kaglo ndi ré nö, tajigla ré woi tö, lon ngékwoig a on ndi Ngwon Luḅah; inñ a on dö tö a telin kumkajir.²⁶ Kitö tit ki Bob ndi'n ki kumkajir kamnt kidön yé, titbè tö la ad Ngwon'n ndi'n ki kumkajir kamnt kidön ho yé;²⁷ ada tog kad gang'n ta tö, kitö i Ngwon-dé.²⁸ Ot kadin yasi dö inñinten; kitö kaglo ndi ré nö, lon dég

inñ ton kam ḅadgt a on dö ndia,²⁹ a tén tö. Ngéramajg a ḅain kitökad ndin ki dödi doñ; na ngéramajg a ḅain kitökad gangin ta dödit.»

Ngémanajg inñ man naj dö Jésus

30 «M'ra tog kun nya mad kidöm m'ra al, na tit ki m'ndi m'o'n dö ro Luḅaht yé, titbè tö la m'gang'n ta ho yé. Takigang ki m'gang i gorobat, kitö m'ndi m'ra kigo ndigt lom al, na kigo ndigt lo Ngèlam.³¹ Inñ la m'ndi m'a naj dö romt a nè, naj lom i naj kirota al.³² Kimad ndi nö, ndi mam naj; m'ger naj ki ndi mam i rota.³³ I lan kiro Jeant, na inñ ma naj dö rotat.³⁴ Na naj ki m'ta i kokirot dégt al. Na m'ndi m'el ta inñten kitökad ajin nè.³⁵ Jean i tit lampe in ndan hort ad unj njoinjoi; i ndigin ra ronel kunjat ngwon siñ tö.³⁶ Na m'ndi ki najkima mad ki toi ki lo Jean; kitö killäg inön inñ m'ndi m'ra, ndi mamin naj Bob la lam yé.³⁷ Bob ki ngèlam tö, mam naj. Inñ i on dö ndia nja kira al, i on takuma nja kira al tö.³⁸ Ta loa to kamsit al kitö adin rota Luḅah ki ngèlala al.³⁹ I ndi ndior'kam Maktubt lo Luḅah, kitö on a annan, i ndin ki kumkajir kimbañ kinöt kikam Maktubt inön, na Maktubt inön i ngèmam-naj yé.⁴⁰ Titbè ká a nè, i ndigin ré romt kad i ngahn kumkajir kijéjé al.

41 M'ta kossgön kokirot dégt al.⁴² Na m'gersi, i ndin ki tar Luḅah kamsit al.⁴³ M're kam tö Bobmt, na i hömin kirosit al; na inñla dé kirang ré kam tönt ki koss dön a nè, inön la a i höna kirosit yé.⁴⁴ Titbain a i ran tog kad rota, inñ ki i ndi ossin gön'na, na i sahn kossgön ki ré kokirot Luḅaht kirabèdo al a?⁴⁵ Ot kon kannan, m'a m'un dösi ro Bobt, ngèkundösi ndi nö, ad i Moïse in i ndan kamsi döat.⁴⁶ Ni adin rota Moïse a nè, ni a admin rota ho, kitö Moïse ndang ta da'n döm.⁴⁷ Na inñla adin

5:29 Dan 12:2

5:33 Jean 1:19-27, 3:27-30

5:37 Mat 3:17; Marc 1:11; Luc 3:22

rota ta kindang loa al a nè, titbain a adin rota takelm a?»

Jésus ad dég dubumi san nya

(O Matthieu 14:13-21, Marc 6:30-44, Luc 9:10-17)

6 Go nyagt in̄ten, Jésus aou gid bahbo Galiléet, ad i bahbo Tibériade. ² Kooss dég on nyakojg in̄n Jésus ra dö ngérotogt ad a ndulon goa. ³ Jésus al dö mbalbot, ndi ber tit nu nat ki ngéndoog lon. ⁴ Na Pâque i nderbè, ad i fête lo Juifg. ⁵ Lon Jésus un kumn kidoñ o'n kooss dég ndi rén kidõn yé, el Philippe an: «Koki rah j'a ki ndugo pain kad dég in̄n san a?» ⁶ Jésus el ta in̄ten kad nan'n Philippe n'o; kitö in̄ kibé kidõn ger nya'n a ra. ⁷ Philippe tur an: «Dé a ndugo pain ki ass gursu in̄ dé a ngah lon ra killà ndö bujo j'ad'di kad dé kirei ngah tenten ká'a, ass al.» ⁸ Kikira ku ngéndoogt loa, ad i André ki ngwonkoñ Simon Pierre, ela an: ⁹ «Ngwon kidinga mad ndi nè, ndi ki pain ki ra ki nyako l'orge mi, ki kanj jo tö, na nyag in̄n i ri kitö dég kingain̄ titbè a?» ¹⁰ Jésus el an: «Adin dég ndin ber!» Loatinön mu kimbool i tit ngain̄. Ta a nè, dékidingag ndin ber, assin dubumi. ¹¹ Jésus öi pain in̄n, ra merci Luḃah, ad dég in̄n ndin ber; kegdi kanj titbè tö kigö ndigt in̄ kamdi ndig la ad'di yé. ¹² Lon san nya ndanin woi yé, el ngéndoog lon an: «I kaouin budnyag ki nain̄ kinat, kitökad nya mad nuj al!» ¹³ Kitö in̄ten kaouin nè kinat tö ho, öin bud pain ki ra ki nyako l'orge mi in̄n ki nain̄ kinö dégt in̄n san, rooss keh kilah gidaijo.

¹⁴ Lon dég on nyakoj in̄ Jésus ra yé, annan: «Rota, dé in̄ràn i ngékelta ki ta Luḃah in̄n ki ngèré döningt ká nö.» ¹⁵ Jésus ger ndi ran lo ré kad hön'n ki lo ngétogt ki ndan'n ngart, ad or ron kö kikiranbè, aou dö mbalbot.

Jésus ndia dö bahbot

(O Matthieu 14:22-33, Marc 6:45-52)

¹⁶ Lon lo sol woi yé, ngéndoog loa riss aouin ta bahbot, ¹⁷ andin kam

to't, ndi gangin bahbo kitö kaou bébo Capernaüm. Til dib woi, na Jésus ré rodit al baitö. ¹⁸ Nel la ki togn ad man bahbo ḃai ngain̄. ¹⁹ Lon nelin to ass kilomètre mi ké mehen̄ yé, on Jésus a ndia dö man bahbot, a ré kidö to't, ad ḃoolin . ²⁰ Na Jésus eldi an: «I miñ, ot ḃoolin!» ²¹ Kitö in̄ten ndigin kuna kikam to't; tentenbè to té ta kumka't ki ndi aouint.

Dég sahn go Jésus

²² Loti go't, dég koossg in̄n nain̄n gid bahbot ko nu yé, on to mad tit nu al, na kikira in̄ ngéndoog lo Jésus andint yé tañ. An Jésus and kam to't in̄n nat ki ngéndoog lon al, na ngéndoog kikiradibè la aouin yé. ²³ Na to madg rén koki Tibériadet nderbè kikad lo't in̄ Braḃe ra'n merci Luḃah kitö pain ad dég san. ²⁴ Lon dég koossg on Jésus nöbè al, ké ngéndoog loa yé, in̄n kibég kidödi andin kam to'gt, aouin bébo Capernaümt, sahn go Jésus.

Jésus i nyasa ki ngèkad kumkajir

²⁵ Lon ngahna gid bahbot yé, elina annan: «Rabbi, dökdä ki ri i ré nèbè a?» ²⁶ Jésus turdi an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé; i ndi sahn gom kitö ko ki i on nyakojg al, na kitö sa ki i san pain i ndanin. ²⁷ Ot ran killà kitö nyasa in̄ ndi nuj, na ran killà kitö nyasa ki to kinönt ki kumkajirt kimban̄ kinöt, in̄ Ngwon-dé a adsi! kitö in̄ la Bob ad i Luḃah merkéa ki merké ki oj dö tog lon kidöat. ²⁸ Kitö in̄ten elina annan: «Ká ki ra ri kad ki ra'n killäg lo Luḃah a?» ²⁹ Jésus turdi an: «Killà lo Luḃah laten: ki i adin rota dé'n Luḃah laa.» ³⁰ Na elina annan: «Nyakoj ki ri a i ra kitökad ki j'o j'ad'n rota a? Ri a i ra a? ³¹ Bobjig kimari san nyasa ki töa i *manne kam kort; tit ki ndangin nè kam Maktubt, "ad'di nyasa ki ré koki doñ dörañt san.» ³² Kitö in̄ten Jésus eldi

an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé; Moïse adsi nyasa ki ngéré koki doṅ dōraṅt al; na Bobm la ndi adsi nyasa ki ngéré koki doṅ dōraṅt yé, ad i nyasa kijéjé. ³³ Kitō nyasa ki Luḅah ndi ad dé yé, i ngèriss koki doṅ dōraṅt, i ngèkad kumkajir dég ki dōningt nè.» ³⁴ Kitō iṅten elina annan: «Brabé, ad'ji nyasa inōn kindōgndōgbè!» ³⁵ Jésus eldi an: «Miṅ la miṅ nyasa ki ngèkad kumkajir yé; dé'n ndi ré romt a nè, ḅo a oṅa gog al kinōt; dé'n ndi adm rota tō a nè, kinda a oṅa gog al kinōt tō.

³⁶ Na m'elsi, ké o'min woi ká a nè, i adin rota al. ³⁷ Dég tubè iṅgin Bobm ndi admdi a rén romt; dé'n ndi ré romt a nè, m'a m'tuḅa kō al kinōt; ³⁸ Kitō m'riss koki doṅ dōraṅt, kad m'ra kigo ndigt lom al, na kigo ndigt lo Ngèlam. ³⁹ Iṅten la i ndig lo Ngèlam, kad kikira ku iṅtin admdi té jimt so al, na ki m'ada ḅai lo kwoit kam ndōt kidōboit. ⁴⁰ Kitō nya ki Bobm ndig laten: ndig kad dé kirei'n ndi o Ngwon, ndi ada rota tō a nè, ki ngah kumkajir kimbaṅ kinōt; miṅ tō m'a m'ada ḅai lo kwoit kam ndōt kidōboit.»

⁴¹ Kita ta iṅten Juifg nyurin nè dōat, kitō kel ki el an; niṅ la niṅ nyasa ki riss koki doṅ dōraṅt yé. ⁴² Elin tō annan: «Ké dé indin i Jésus ki ngwon Joseph in ki ger boba ki koṅa yé al é? Titbain tajigla ndi el an; n'riss koki doṅ dōraṅt a?» ⁴³ Jésus turdi an: «Ot nyurin ta kinasit! ⁴⁴ Dé ki ra tog ré romt goto, na iṅla Bob ki Ngèlam ora taṅ; miṅ tō m'a m'ada ḅai lo kwoit kam ndōt kidōboit. ⁴⁵ Ngékelta ki ta Luḅaht ndangan ta iṅten kam maktubgt lodi; "iṅn tubè a iṅn ngédoonya ro Luḅaht." Dé kirei'n nel mbin kiro Bobt, na ndoo nya roat tō a nè, ndi ré romt. ⁴⁶ Dé mad ki o Bob ki kumn bè goto, na in haṅ ré kokiro Luḅaht kirabè taṅ, iṅ la o Bob yé.

⁴⁷ Rota rota la m'ndi m'elsi yé; dé'n ndi adm rota a nè, ndi ki kumkajir kimbaṅ kinōt. ⁴⁸ Miṅ nyasa ki ngèkad dég kumkajir. ⁴⁹ Bobsig san nyasa ki tōa i manne kam kort, na

woin. ⁵⁰ Nyasa ki ngèriss koki doṅ dōraṅt yé, dé ki sa nyasa iṅten a woi al. ⁵¹ Miṅ nyasa kikumkajir ki ngèriss koki doṅ dōraṅt. Iṅla dé mad ndi sa nyasa iṅten a nè, ndi kumkajir mbaṅ kinōnt; nyasa ki m'a m'ad i danrom ki m'a m'ad kitōkad dég ki dōningt ndin nè kumkajir.»

⁵² Kitō iṅten Juifg gakin nè na, annan: «Titbain dé indin ra tog kad'ji danṅ kad ki sa a?» ⁵³ Jésus eldi an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé; iṅla i ndi san danṅ Ngwon-dé, ndi aiṅin mossa al tō a nè, kumkajir goto kamsit. ⁵⁴ Dé'n ndi sa danṅm ndi aiṅ mossm tō a nè, ndi ki kumkajir kimbaṅ kinōnt; m'a m'ada ḅai lo kwoit kam ndōt kidōboit tō. ⁵⁵ Kitō danṅm i nyasa kijéjé, mossm tō i nyakain kijéjé. ⁵⁶ Dé'n ndi sa danṅm, ndi aiṅ mossm tō a nè, ndi kikammt, miṅ tō m'ndi kikamat. ⁵⁷ Tit ki Bob ki ngèkumkajir lam'n yé, m'ndi kumkajir kitakul Bob tō; titbè tō la dé'n ndi sam a nè, dé inōn ndi kumkajir kita-kulm. ⁵⁸ Iṅten la i nyasa ki ngèriss koki doṅ dōraṅt yé; i tit ki nyasa ki kasig san na woin nō al. Dé'n ndi sa nyasa iṅten a nè ndi'n kumkajir mbaṅ kinōnt.» ⁵⁹ Jésus el tag inōn kam kuj kaounat lo Juifg, lon ndoo'n dég kam ḅébo Capernaüm.

Takei Jésus i Ndil, i kumkajir tō

⁶⁰ Lon on dō ta iṅten yé, dég ngaiṅbè ku ngédoogt loa elin annan: «Ta iṅten ngang dum; nō ra tog ko dō a?» ⁶¹ Na Jésus ger kamnt ngéndoog loa ndi nyurin dō tat inōn, eldi an: «Ta iṅten rasi ad i ndigin tel kigog a?» ⁶² Ká'n iṅla on Ngwon-dé ndi aou doṅ dōraṅt londiat kimari yé? ⁶³ Ndil la ndi ad kumkajir yé, danro ass ta nya mad al. Tag ki m'ndi m'elsi i Ndil, i kumkajir tō. ⁶⁴ Titbè ká a nè, kimagd ndin kusit la iṅgin ndi adin rota al.» Kitō Jésus ger lo ya-ḅoodat nu ké nōg ndi adin rota al; ger dé'n a lan ji madngétagt tō. ⁶⁵ El

tö an: «Kita in̄ten la m'elsi'n yé, dé mad ki ra tog ré romt goto, na in̄la Bob ada tañ.»

66 Kita ta in̄ten dég ngaiñbè ku ngéndoogt loa torin nè rodi kigog, aouin sia gog al ta. ⁶⁷ Kamla Jésus el ngéndoog lon kikilah gidaijo an: «I ndigin kaou ho?» ⁶⁸ Simon Pierre tur an: «Brabé, ká ki j'aou ro nõt a? In̄ la i ndi ki ta kumkajir kimban kinõt yé. ⁶⁹ Jin tö j'ad rota woi, ki ger koikoï tö in̄ Ngèkunjrang lo Luḅah». ⁷⁰ Jésus turdi an: «I miñ m'mbedsi kikilah gidaijo al é? Na kikira kusit i ngédiabile.» ⁷¹ Ndi el ta lo Judas ngwon Simon Iscariote, kitö in̄ la a laa ji madngétagt yé, i kikira ku kikilah gidaijot.

Jésus el ta ki ngankonn

7 Go nyagt in̄ten, Jésus a la go log kam döning Galiléet; ndig la go log kam döning Judéet al, kitö Juifg sahn rob tola. ² Fête lo Juifg, ad i *Fête Kuj-kamg i nderbè. ³ Ngankona elina annan: «I bai nèbè, aou döning Judéet kitökad ngéndoog loi on killäg ki i ndi ra! ⁴ Kitö dé ki ra nya gid tilt goto, lon in̄ kibé kidon ndig kad dég gerin'n tiga wang. Tit ká'n han i ndi i ra'n nyag in̄ten a nè, oj roi ad dég ki döningt nè on.» ⁵ Kitö ké ngankona ká a nè, adina rota al. ⁶ Jésus eldi an: «Kaglo lom ré al baitö, na in̄ ta a nè, kaglo losi ass kindög-ndögbè. ⁷ Dég ki döningt nè ran tog koss'si ta al; na miñ la ndi ossmin ta yé, kitö m'ndi m'ma naj kidödit, m'an, killäg lodi i kimajal. ⁸ I aouin fête nyasi; na miñ m'a m'aou fête al baitö, kitö kaglo lom ass al baitö.» ⁹ Jésus eldi ta in̄ten, ndi döning Galiléet.

Jésus aou *fêtet kam ḅébo Jérusalem

10 Na lon ngankona aouin *fête woi yé, kamla in̄ kibé aou ho yé. Aou tiga wang al, na tit ki gid tilt bè tañ. ¹¹ Juifg sahna lo fêtet, annan: «I rah a?» ¹² Nyur kingutngut bai ki dég

koosgt döat; kimadg annan, i dé kimaj; kimadg tö annan, bè al na ndi ung koos dég mut ta kung. ¹³ Titbè ká a nè, dé ki kel ta loa ki kam kimissmiss tiga wang goto, kita ḅool Juifg.

14 Na lon té'n fêtet yé, Jésus aou kam kuj ndub Luḅah, rà ndoo dég. ¹⁵ Taa ya Juifg ad annan: «Dé indin ndoo nya nja kira al, titbain ger maktub wa?» ¹⁶ Kitö in̄ten Jésus turdi an: «Nyandoo ki m'ndi m'ndoo dég yé, i lom al, na i lo Ngèlam. ¹⁷ In̄la dé mad ndig ki n'ra go ndigt lo Luḅah a nè, in̄ la a ger ké nyandoo lom ki m'ndi m'ndoo dég i kokiro Luḅah, ké m'ndi m'un kidöm m'el. ¹⁸ Dé ki ngèkun ta kel kidön a nè, kossjön ki koss dön la ndi sah yé; na dé ki ndig kad ngèlaa ngah kossjön a nè, dé inön i dé kiro, nya mad kidannaseou-al goto roat. ¹⁹ Ké Moïse adsi Mberkinda al é? Na dé kikira kusit ki ra kigo Mberkindat goto. Kitöri bai i ndi sahn nè rob tolm a?» ²⁰ Dég koossg turina annan: «Ndil kimajal i kamit; nõ sah rob toli a?» ²¹ Jésus turdi an: «Killä kikiran m'ra, la taa ndi yasi tubè yé. ²² Moïse adsi *gajkija; i kokiro Moïset al, na i kokiro bira bobgt tañ, kita in̄ten la i ndi jan nè gaj dé ki ndö takò yé. ²³ In̄la jan gaj dé ki ndö takò kitökad toi dö Mberkinda lo Moïse al a nè, kitöri bai i ndi ran nè wong dömt, kitö kad ki m'ad dé lafia kitaagbè ki ndö takò a? ²⁴ Ot gangin ta kigo ko takumt, na i gangin ta kigorobat!»

Jésus i Messie wa?

25 Kitö in̄ten dég madg ku ngéndi ḅébo Jérusalem elin annan: «Ké indin i dé'n sahn rob tola al é? ²⁶ On! ndi el ta ki kam kimissmiss tiga wakis, na elina ta mad al. Rota, mbaibég gerin takina i Christ wan? ²⁷ Na jin ki ger lo in̄ dé indin té't, na lon Christ ré a nè, dé ká ger ko lo in̄ té't goto.»

6:68-69 Mat 16:16; Marc 8:29; Luc 9:20
7:2 LéV 23:34; Deut 16:13
7:22 Ya 17:10; LéV 12:3
7:23 Jean 5:9

28 Lon Jésus ndi ndoo dég kam kuj ndub Luḅaht yé, ko ki ndin kibo an: «I germin a? I gerin ko lo ki m'té't tö a? M'ré ki döm al, na Ngèlam i ngèrota; i gerina al. ²⁹ Miñ m'gera; kitö m'té ko roat, in la lam tö yé.» ³⁰ Kitö inṭen sahn nè rob hõa, na dé ki nda jin dõat goto, kitö kaglo loa ass al ßaitö. ³¹ Titbè ká a nè, dég ngaiñbè ku koossgt adina rota, annan: «Lon Christ ré a nè, a ra nyakojg ki toi inṭinten inñ dé inṭràn ndi ra a?»

Pharisig lan gardeg kad hõn Jésus

32 Pharisig on dö kooss dég ndi elin ta nyag inõn ki ndidi kiber kidö Jésus yé; ad ngéjamosskadhari kibog ki Pharisig lan gardeg kad hõna. ³³ Kitö inṭen Jésus el'n an: «M'a m'ndi nat sési ndö tenbè ßaitö, kamla m'a m'aou ro Ngèlamt yé. ³⁴ A i sahmin, na a i ngahmin al; lo ki m'a m'ndit yé, i ran tog kaout al.» ³⁵ Kitö inṭen Juifg elin nè na kinadit annan: «Dé inṭràn a ou lo ki rah hañ j'a ki ngaah al a? Ká a aou ro Juifgt ki tinn'na ku Greggt ki n'ndoo Gregg é? ³⁶ Gir ta inṭen i ri in el an; j'a ki saah na j'a ki ngaah al; lo in inṭ, ki ra tog kaout al a?»

Ta dö bahgt ki man kumkajir

37 Dö ndöt kidöboit, ad i ndö kibo lo fète, Jésus ßai rà doñ, ko ki ndin kibo, an: «Inla kinda on dé mad a nè, ki ré romt, ki aiñ! ³⁸ Dé'n ndi adm rota a nè, kokamat la bahg ki man kumkajir a tént yé, tit ki ta kikam Maktubt el'n.» ³⁹ Jésus el ta inṭen da'n dö Ndil kikonjrang in ngékadadota a tan; kitö ad Ndil al ßaitö, kitö Jésus aou doñ ta kossgön al ßaitö.

Dég koossg gangin'na jo dö ta lo Jésus

40 Kitö inṭen, dég madg ngaiñbè ku koossgt, lon on dö ta inṭen yé, elin annan: «Rota, dé inṭràn i ngékelta ki ta Luḅaht ká nõ.» ⁴¹ Kimadg annan: «Inṭràn i Christ.» Na kimadg annan: «Hai! Christ a té koki döning Galiléet é? ⁴² Ta kikam Maktubt an, Christ a

té kokam nganka Davidt ki ßé Bethléhemt tö, ad i ngwon ßé ki David ndit mari yé al é?» ⁴³ Kitö inṭen dég koossg gangin'na jo dö tat loa. ⁴⁴ Kimadg kudit ndigin hõa, na dé ki nda jin dõat goto.

Mbaiñég lo Juifg mbatin kadrota ta lo Jésus

45 Gardeg tel rén ro ngéjamosskadhari kibogt ki Pharisig. Inñ tö elindi annan: «Kitöri i rén nè sia al a?» ⁴⁶ Gardeg turin annan: «J'o dé ki ngékelta ta titbè nja kira goto.» ⁴⁷ Pharisig turindi annan: «Mbañ inñ tö, i son mut é? ⁴⁸ Kimadg ndin nõ ku mbaiñéggt ké ku Pharisigt inñ adina rota a? ⁴⁹ Na dég koossg indin inñ gerin Mberkinda al yé, ndol i dödit.» ⁵⁰ Nicodème, in aou ro Jésusndö mari i kikirra kudit yé, eldi an: ⁵¹ «Mberkinda loji ndi gang ta dö détt ketté kanj ko ta ki taat, kanj ger nya in ndi ra a?» ⁵² Turina annan: «Inñ tö inñ dé ki döning Galiléa a? I ndio kam Maktubt, o ngékelta ki ta Luḅaht ki té koki döning Galiléet goto.»

⁵³ Dé kirei ká un rob ki ßé lon.

Ta lo dékiden ki ngèhõ-maru

8 Jésus aou dö mbalbot. ² Kisin rititi tel ré and kam kuj ndub Luḅaht gog. Dégt tubè rén roat. Jésus ndi ber, ndi ndoodi. ³ *Ngéndo-maktubg ki Pharisig rén ki dékiden mad in hõna ki ngau, adina rà dandit, ⁴ kamla elin Jésus annan: «Ngéndo-dég, dékiden inṭràn yé, hõna dö ßit ki ngau. ⁵ Moise ndaji mber kam Mberkindat loa kad ki tila dékiden kitit inṭràn ßé ki mbal; na in, an ri a?» ⁶ Elin ta inṭen kad hõna nè ki ta, kitökad ngahn nè lo kun dö Jésus. Na Jésus ned kiber, ndang nya mad döningt ki ngwon jin. ⁷ Na lon

7:37 Lévy 23:36

7:38 Es 44:3

7:42 Mic 5:1

7:50 Jean 3:1-2

8:5 Lévy 20:10; Deut 22:22-24

ndi ndijèna kidòtdöt yé, sira ron kidon, eldi an: «Dé'n ra majal nja kira al kusit a nè, ki laa ki mbal kidassa!»⁸ Tel ned kiber, ndang dö ningt ki ngwon jin gog baitö. ⁹ Lon on dö ta innten yé, dég inön tén kira kira mban gira dö kibogt mbañ ki kidöboit, na nyan Jésus kikiraa bè ki dékiden inön tö lo't in rà dandit ketté. ¹⁰ Kamla Jésus sira ron kidon, ela an: «Ngékundöi inñ rah a? Dé ki høi ki ta goto a?» ¹¹ Dékiden tur an: «Goto, Brabé.» Jésus ela an: «Miñ tö, m'høi ki ta al, aou! na ot ra majal gog ta!»

Jésus i kunj dég ki döningt nè

¹² Jésus tel eldi ta an: «Miñ la miñ kunj dég ki döningt nè yé, dé'n ndulo gom a nè, a ndia kam tilt al kinöt, na a ngah kunj kumkajir.» ¹³ Kitö innten Pharisig elina annan: «I ndi ma naj dö roit, najkima loi i rota al.» ¹⁴ Jésus turdi an: «Ké neni m'ma naj dö romt ká a nè, najkima lom i rota; kitö m'ger lo ki m'té't ki lo ki m'ndi m'aout. Na i gerin lo ki m'té't al ké lo ki m'ndi m'aout. ¹⁵ I ndi gangin ta kigo danrot, na miñ m'ndi m'gang ta dö dé mad al. ¹⁶ Ké neni m'ndi m'gang ta ká a nè, takigang lom i rota, kitö miñ kikirambè al na Bob ki ngèlam i nat sém. ¹⁷ Ta innten i kidang kam Mberkindat losi: "najkima lo dég kijo i rota." ¹⁸ Miñ m'ma naj dö romt, Bob ki ngèlam ndi ma naj dömt tö.» ¹⁹ Kita innten ndijèna annan: «Bobi i rah a?» Jésus tur an: «I gerin ké miñ ké Bobm al. Nèni germin a nè, nèni i gerin Bobm ho.»

²⁰ Jésus el tag inön lon ndi ndoo'n dég kam kuj ndub Luhaht, lo sanduk nart. Na dé ki høa goto kitö kaglo loa ass al baitö.

Jésus el dég an, n'ndi n'auo lo't in dég inön ran tog kaout al

²¹ Kitö innten Jésus tel eldi an: «M'ndi m'aou, a i sahmin, na a woin kam majalt losi. Lo ki m'ndi m'aout i ran tog té't al.» ²² Kita ta inön Juifg annan: «A tol ron a? kitö el an, lo ki n'ndi n'aout ki ra tog té't al.» ²³ Jésus

eldi an: «Inñ kiber, miñ kidon. Inñ ki döningt inñan, miñ ki döningt inñan al. ²⁴ Kitö innten la m'elsi'n m'an, a woin kam majalgt losi yé; kitö inla adin rota "Miñ la i miñ" al a nè, a woin kam majalgt losi.» ²⁵ Ndjèna annan: «Inñ nõ a?» Jésus turdi an: «Miñ dagro inön in m'elsi lo yaboodat nu. ²⁶ M'aou ki tag ngainbè kikad m'el dösit ki tag ngainbè kikad m'gang dösit tö; na Ngèlam i ngèrota; nyag inñ m'o taat, nyag inön la m'ndi m'el dég ki döningt nè koon yé.»

²⁷ Dég on i ta lo Bob hañ el al. ²⁸ Kitö innten Jésus el'n an: «Lon a unin Ngwon-dé kidon woi, kamla a i gerin koikoi "Miñ la i miñ" yé, a i gerin m'ndi m'un kidöm m'ra al; na tit ki Bob ndoom'n titbè tö la m'ndi m'el'n ta yé. ²⁹ Ngèlam i nat sém tö, nyam kikiram al; kitö m'ndi m'ra nyag ki nela kindögbè.» ³⁰ Lon ndi el tag inön baitö yé, dég ngainbè adina rota.

Jésus el ta dö ta nya doñt dö ra bert lo majal

³¹ Kamla Jésus el Juifg inñin adina rota an: «Inla i ndin kikam tat lom a nè, inñ ngéndoog lom kirola, ³² a i gerin rota, rota tö a ta nyasi doñ. ³³ Turina annan: «Jiñ nganka Abraham, ki ra ber lo dé mad nja kira al; titbain i ndi el an, a ta nyajin doñ a?» ³⁴ Jésus turdi an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé, dé kirei'n hø ra majal a nè, i ber lo majal. ³⁵ Ber ta, ndi kikam kujt mbañ kinönt al; ngwon la a ndit mbañ kinönt yé. ³⁶ Titbè tö la, inla ngwon a ta nyasi doñ a nè, a i ndin ki ta nya doñ kirola. ³⁷ M'ger inñ nganka Abraham, na i ndi sahn rob tolm, kitö ta lom ngah lo kamsit al. ³⁸ M'el ta nya'n m'o ro Bobmt; na inñ i ndi ran nya'n on dö kokiro bobsit.»

³⁹ Turina annan: «Bobji i Abra-

8:12 Mat 5:14; Jean 9:5

8:13 Jean 5:31

8:33 Mat 3:9; Luc 3:8

ham.» Jêsus eldi an: «Nèni in n gan Abraham a nè, a i ran killàg in Abraham ra. ⁴⁰ Na tajigla i ndi sahn rob tolm, miñ dé'n m'elsi rota, in m'o ro Luḅaht. Abraham ra bè al. ⁴¹ I ndi ran killàg lo bobsi.» Elina annan: «Ooj'jin kigo bent al; bobji i kira ad i Luḅah.» ⁴² Jêsus eldi an: «Nèni Luḅah i Bobsi a nè, ni i tarmin kitō m'té kam Luḅaht la m'ré yé; kitō m'ré kidōm al, na in la lam yé. ⁴³ Kitōri i gerin nè gir takelm al a? Kitō i ran tog kon dō ta lom al. ⁴⁴ I tén kokiro bobsit ad i Diable, i kigo ndigt losi kad i ran kigo nyurkongt lo bobsi. Bobsi i ngétol-dég lo ya-oodat nu, rà dō rotat al, kitō rota goto kamat. Lon ndi el takibal a nè, ndi un kidōn, kitō i ngétakibal. ⁴⁵ Na miñ i admin rota al kitō m'ndi m'el rota. ⁴⁶ Nō kusit la ra tog kōm ki ta dō majalt a? Inla m'ndi m'el rota a nè, kitōri admin nè rota al a? ⁴⁷ Dé'n i lo Luḅah a nè, ndi o dō ta lo Luḅah. Kitō in ten la on nè dō al yé, kitō in ten lo Luḅah al.»

Jêsus i kibo toi Abraham

⁴⁸ Juifg turina annan: «J'el goot hañ j'an in dé ki Samarie, ndil kimajal i kamit tō al é?» ⁴⁹ Jêsus tur an: «Ndil kimajal goto kammt, na m'ndi m'oss gön Bobm ta koss, na i ndi lan rosol dōmt. ⁵⁰ Miñ m'ndi m'sah kad m'ad tōm ko miñ kibé al, Ngèsaah ndi nō, ndi gang ta tō. ⁵¹ Rota rota la m'ndi m'elsi yé; inla dé ngonm go ta lom a nè, a o kwoi ki nja kira al bat.» ⁵² Juifg elina annan: «Tajigla ki ger jéjé ndil kimajal i kamt. Abraham woi, ngékelta ki ta Luḅaht tō woin; na i ndi el an, inla dé ngonm go ta loi a nè, a o kwoi ki nja kira al bat. ⁵³ Ké in kibo toi bobji Abraham in woi a? Ngékelta ki ta Luḅaht woin tō. I tel roi nō't a?» ⁵⁴ Jêsus tur an: «Inla m'ndi m'ad tōm ko miñ kibé a nè, tōko lom i nya kikari, Bobm la ndi ad tōm ko yé, In in i ndi kunina Luḅah losi. ⁵⁵ I gerina al; na miñ m'gera maj. Inla m'an, m'gera maj al a nè, m'a miñ ngétakibal titsi; na m'gera maj,

m'ndi m'ngonm go ta loa tō. ⁵⁶ Bobsi Abraham ḅa ta kul kitōkad a o ndōm, na oa, ra ronel dōt tō.» ⁵⁷ Juifg elina annan: «I ra ḅal dōmi al ḅaitō yé, la o Abraham ki gé é?» ⁵⁸ Jêsus eldi an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé, lon oojin Abraham al ḅaitō, "Miñ" nō.» ⁵⁹ Kitō in ten òin mbaig kad tilana nè, na Jêsus ya ron, té kam kuj ndub Luḅaht kō.

Jêsus ad mundo o lo

9 Jêsus ndi toi, o dé mad in oojina ki mundo. ² Ngendoog loa ndij-èna annan: «Rabbi, nō ra majal hañ ad oojin nè dé indin ki mundo, in ké ngékoojag a?» ³ Jêsus tur an: «Dé indin hañ ra majal al, ké ngékoojag, na i mundo kitōkad tog killà lo Luḅah té kamat ad dég on. ⁴ Kari na m'a m'ra killàg lo Ngèlam lon kàd ra'n kari ḅaitō; lo kidib ndi ré, in dé ra tog ra killat al. ⁵ Lon miñ dōningt ḅaitō yé, miñ kunj dég ki dōningt.» ⁶ Lon el ta in ten yé, tib hortan dōningt, lōi'n bor, kamla or bor inōn kum mundot yé, ⁷ ela an: «Aou, tugo kumi kam kart ki tōa i Siloé!» (Gir ta Siloé i titbè; I ki la ta la.) Mundo inōn aou tugo kumnt, tel ré ndi o lo.

⁸ Madḅeag ki dég in on a mari i ngékōnya yé, annan: «Ké in kà'n hañ ndi ber ndi kō nya kà nō al a?» ⁹ Kimadg annan: «I roa ki roa.» Kimadg tō annan: «A'a, i dé ki titna sia.» Na in kibé el an: «I miñ.» ¹⁰ Kitō in ten elina annan: «Titbañ tén nè kumi a?» ¹¹ Tur an: «Dé kà'n hañ a kunina Jêsus nō la, lōi bor, or kummt, na elm ki m'aou Siloé, ki m'tugo kumm. Ta a nè, m'aou m'tugo tit, m'ngah ko lo.» ¹² Elina annan: «Dé inōn i rah a?» El an: «M'ger al.»

Pharisig nderin gir ta lo mundo in ngah ko lo

¹³ Dé'n i mundo mari yé, aouin sia ro Pharisigt. ¹⁴ Ndō ki Jêsus lōi bor,

té'n kuma yé, i ndö takò. ¹⁵ Kitö inžen Pharisig tel ndijèna nè titbain ngah'n ko lo. Eldi an; or bor kumnt, n'tugo, na n'ndi n'o lo. ¹⁶ Dö tat inön kimadg ku Pharisigt annan: «Dé inön i kokirotu Lubah al, kitö ngonm go ndö takò al.» Na kimadg annan: «Titbain dé ki ngèramajal ra tog ra nyakojg kitit inön a?» Kitö inžen gangin nè na jo. ¹⁷ Kamla tel ndijèn mundo annan: «In yé, ta loi i ri döat, tit ká'n hañ té'n kumi yé a?» Tur an: «I ngèkelta ki ta Lubah al.»

¹⁸ Titbè ká a nè, Juifg adin rota i mundo kimari hañ ngah ko lo al, mbañ ad kunin ngékooj dé inön in ngah ko lo kamtañ. ¹⁹ Ndi jèndi annan: «Indin yé, i ngwonsi ká'n hañ annan oojina ki mundo ká la a? Titbain ndi o lo tajigla a?» ²⁰ Ngékoojag turin annan «Ki ger indin i ngwonji, oojina ki mundo tö; ²¹ na titbain ndi o lo tajigla, ki ger al; ké ngètè kuma tö, ki gera al. I ndijèna kidöa, i dé ki tog gang; ki el ta lon kidön.» ²² Ngékoojag elin tag inön kitö ndi boolin; kitö Juifg ndan tadi nat ketté woi; inla dé mad el ta kitiga wakisan, Jésus i Christ a nè, ki n'tubana kö kam kuj kaounat lodi. ²³ Kitö inžen ngékoojag annan: «I dé ki tog gang; i ndijèna kidöa!»

²⁴ Pharisig tel kunin dé inön in i mundo mari kirodit gog baitö, elina annan: «Ad kossgön Lubah! Jiñ ki ger dé inön i ngèramajal.» ²⁵ Tur an: «Ké i ngèramajal ká a nè, m'ger al; nya kirabè la m'ger yé, miñ mundo, na tajigla m'ndi m'o lo.» ²⁶ Elina annan: «Ra ri séi? titbain té'n kumi a?» ²⁷ Turdi an: «M'elsi woi, na on dö al; kitöri i ndigin ki on nè dö gog tö a? I ndig ki i telin ngéndoog loa ho a?» ²⁸ Tajina mbiting, annan: «In la i ngéndoog loa yé, na jiñ, jiñ ngéndoog lo Moïse. ²⁹ Ki ger Lubah el ta ki Moïse, na dé inön ta, ki ger lo ki té't al.» ³⁰ Dé inön turdi an: «Añ, inžen i nya kiya la, i gerin lo ki té't al, in tö té kumm. ³¹ Ki ger Lubah ndi o dö kö lo ngèramajalg al; na inla dé mad nyaraa i kigo lo Lubah al, ndi ra go

ndigt loa tö a nè, in la Lubah ndi o dö kö loa yé. ³² Lo-lagir döningt nu dé ki o hoi dé ki té kum dé'n oojina ki mundo goto. ³³ Inla dé inön i kokirotu Lubah al a nè, ra tog ra nya mad al.» ³⁴ Turina annan: «Oojiin kitaagbè kam majalgt, yéla i ndi ndooji a?» Tubana kö.

Dég madg inñ mundo kigo ndilt

³⁵ Jésus o hoi tuba ki tubana kö. Lon Jésus ndoda yé, ela an: «I ndi ad rota Ngwon-dé a?» ³⁶ Dé inön tur an: «Brabé, i nö hañ kad ki m'ada rota?» ³⁷ Jésus ela an: «Oa, dé'n rà eli ta nö, i in.» ³⁸ Dé inön el an: «Brabé, m'ad rota,» na oss dön ber nõat.

³⁹ Kamla Jésus el an: «Kitö ta kigang la m're'n döningt nè yé, kad ingin on lo al a nè, ki on lo; kad ingin ndi on lo tö a nè, ki telin mundo.» ⁴⁰ Pharisid madg ki inñ nat sia yé, on dö ta inžen, elina annan: «Jiñ yé, jiñ mundog tö ho a?» ⁴¹ Jésus eldi an: «Nèni inñ mundog a nè, ni majal losi goto, na tajigla i ndi annan, i ndi on lo; kitö inžen majal losi to'n lotont.»

Terta dö ngèngonmbatgt

10 «Rota rota la m'ndi m'elsi yé; dé'n ndi and kinga batgt ki tabit al, na ndi al ki rob kirang a nè, i ngèboog ki ngékumrob tö. ² Na dé'n ndi and ki tabit a nè, i ngèngonmbatgt. ³ Ngèngonm tabit ndi té ada; *batgt ndi on dö ndia; ndi kun batgt lon, kirei ki töa, ndi ordi tarob kitiga. ⁴ Lon té ki ki lon'g kitiga tubè woi yé, so nõdit, batgt a ndulon goa; kitö gerin dö ndia. ⁵ A ndulon go mbah al, na kaiñ la a aiñin'na yé; kitö gerin dö ndi mbahg al.» ⁶ Jésus eldi *terta inžen, na gerin gir ta'n ndi eldi nö al.

Jésus i ngèngonmbatgt kimaj

⁷ Jésus tel eldi an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé, miñ la miñ tabit batgt yé. ⁸ Tubè ingin rén nõmt inñ ngèboog'g ki ngékumrobgt tö, na batgt on

dö ta lodi al. ⁹ Miñ la miñ tabit yé; inla dé mad and kitakulm a nè, a aj, a and ho a té ho, a ngah lo kuln. ¹⁰ Ngéboog a ré kindang al, na mba boog ki ja kö ki nuj kö tañ. M're kitökad batg ngahn kumkajir, ki ngahna ki majkur döt.

¹¹ Miñ ngéngonmbatg kimaj, ngéngonmbatg kimaj ndi ad ron kitö batg. ¹² Na ngérakilla ki lo nart ki i ngéngonmbatg al, ki batg inñ loa al tö yé; inla o bisskolo a ré a nè, tiñ nya batg, na aiñ, ad bisskolo ré ur dödit hödi, na tinda tiñdi tö. ¹³ Ngérakilla ki lo nart a aiñ, kitö i ngérakilla nar, ndi tur go batg al. ¹⁴ Miñ ngéngonmbatg kimaj. Tit in hañ bob germ'n, miñ tö m'ger Bob, titbé tö la m'ger'n ki lomg, lomg tö germin. ¹⁵ M'ndi m'ad rom kitö batg tö. ¹⁶ M'aou ki bat madg nö tö, ingin inñ kam kingat inñan al; inginön tö kari na m'a m're sédi, a on dö ndim ho; a inñ but kira, ngéngonmndi i kira tö.

¹⁷ M'ndi m'ad rom kad m'tel m'taa, kitö inñen la Bob ndi tarm'n yé. ¹⁸ Dé mad ki tama goto; na miñ kibé kidöm la m'ndi m'ad ki kamndig yé. M'ndi ki tog ki m'ad, m'ndi ki tog ki m'tel m'taa gog tö. Bobm ndam mber ki m'ra nya inñen.»

¹⁹ Kitö inñen Juifg gangin nè na jo gog baitö dö tat inön. ²⁰ Kimadg ngaiñbè kudit annan: «Aou ki ndil kimajal, kur döa woi, kitöri ndi on nè dö ta loa a?» ²¹ Kimadg annan: «Tag inön i takel dé ki ngékaou ki ndil kimajal wa? Ndil kimajal ra tog té kum mundo a?»

Juifg ndigin ta lo Jésus al

²² I dönah kult, i kaglo ra fête ki töa i *Fête Kar kuj ndub Luḅah kam bébo Jérusalem. ²³ Jésus a ndia kam kuj ndub Luḅah, gir bulot lo Salomon, ²⁴ Kitö inñen Juifg lan'na gugin döa, ndijèna annan: «Mbañ ki ndö ri a i nyaji ki kam ki ra bississ a? Inla i Christ a nè, el i jaji rau!» ²⁵ Jésus turdi an: «M'elsi woi, na adin rota al. Killäg ki m'ndi m'ra kam tö Bobmt inñ la ndi mammin naj yé. ²⁶ Na adin rota

Ngéngonmbatg ki batg lon.

al kitö inñ ki ku batgt lom al. ²⁷ Batg lom ndi on dö ndim, m'gerdi, ndi ndulon gom tö. ²⁸ M'ndi m'ad'di kumkajir kimbañ kinöt; a nujin kö ki nja kira al bat, dé ki ra toḅ tadi jimt goto. ²⁹ Bobm in admd i kibo toidi tubé, dé ki ra tog tadiji Bobt goto. ³⁰ Miñ ki Bobm jñ kira.»

³¹ Kitö inñen Juifg tel öin nè mbal ki n'tilana nè. ³² Jésus turdi an: «M'ojsi killäg ngaiñbè kimaj kokiro Bobt, na kita killä ri kudit la i ndi tilamin nè a?» ³³ Juifg turina annan: «Kita killä mad kimaj hañ ki ndi ki tilai'n al, na kitö i ndi el takimal dö Luḅah; kitö iñ ki iñ dé i ndi i tel roi Luḅah.» ³⁴ Jésus turdi an: «Ndangin kam Mberkindat losi; "m'el m'an, inñ luḅahg," al é? ³⁵ Ta kikam Maktubt lo Luḅah dum kor kö. Luḅah kun inginön luḅahg ingin ta lo Luḅah ré rodit. ³⁶ Min ta a nè, Luḅah ndam kotko kira, lam döningt tö, na i ndi

elin annan, m'ndi m'el takimal dö Luḅaht, kitö m'an, miṅ Ngwon Luḅah a? ³⁷ Inla m'ndi m'ra killäg lo Bobm al a nè, ot kadmin rota! ³⁸ Na inla m'ndi m'ra killäg loa a nè, ké admin rota al ká a nè, adin rota killäg inön! kitökad i gerin koikoi tö, Bob ndi kammt, miṅ tö m'ndi kam Bobt.»

³⁹ Kitö inṅen sahna ki n'höna; na té jidit kö.

⁴⁰ Jésus tel aou gog gid bah Jourdain, lo't in Jean ra dég baptêmet dassa. Jésus ndi kitit nu. ⁴¹ Déng gainbè rén roat annan: «Rota, Jean ra nyakoj mad al, na nyag tub'en Jean el da'n dö dé indin inṅen rota.» ⁴² Déng gainbè adina rota ki lo't inön.

Lazare woi

Il Moin ra dé mad in töa i Lazare; bé loa i Béthanie, i bé lo Marie ki ngwonkonṅ Marthe. ² Marie ká'n haṅ wur Brabé ki yib ki koot mbiṅ, bor danjaa ki bissdön tö la, in la moin ra ngwonkoṅa Lazare yé. ³ Kitö inṅen ngankoṅa kideng kijo inön lan kiro Jésum, annan: «Brabé, dé'n i tara yé, moin raa.» ⁴ Na lon Jésus o dö ta inṅen yé, el an: «Moin inṅen i moin ki a té kwoi al, na i kitökad tö Luḅah ko'n kitökad tö Ngwon Luḅah ko kitakula.»

⁵ Jésus tar Marthe ki ngwonkoṅa kiden ki Lazare. ⁶ Kitö inṅen, lon o hoi moin ki ra Lazare yé, ra ndö jo döt tö ki lo't inön. ⁷ Kamla el ngéndoog lon an: «Ad ki tel j'auin döning Judéet gog!» ⁸ Ngéndoog loa elina annan: «Rabbi, ra ndö kooss al baitö la Juifg sahn ki n'tilain ki mbalg yé, la ki aou gog tö a?» ⁹ Jésus tur an: «Heure i kilah gidaijo káda al é? Inla dé a ndia káda a nè, a ga njan gigt al, kitö a o kunj ki döningt inṅen.» ¹⁰ Na inla dé a ndia ndö a nè, a ga njan gigt kitö kunj goto kamat.» ¹¹ Jésus el ta inṅen, kamla eldi an: «Namji Lazare to bi, na m'a m'au ki m'ndoola dö bit.» ¹² Ngéndoog loa elina annan: «Brabé inla i bi haṅ to bi a nè, a yoot.»

¹³ Jésus el ta kwoia; na on a annan, ndi el ta takò ta ta ki lo bit. ¹⁴ Kitö inṅen Jésus el jadi rau an: «Lazare woi; ¹⁵ na m'ra ronel kitatösi dö gotot ki m'goto nu, kitökad i adin nè rota; bè ká a nè, ad ki j'auin roat!» ¹⁶ Dö tat inṅen Thomas in a kunina Ndinga yé, el ngéndoog namng an: «Ad ki j'auin tö ho kitökad j'woi nat ki Brabé!»

Jésus el an niṅ ngékad ngékwoig bain, niṅ ngékad dég kumkajir tö

¹⁷ Lon Jésus ré yé, ngah Lazare ra ndö sö kam baḅt woi. ¹⁸ Bé Béthanie ta, ra kad bébo Jérusalem tnderbè ass kilomètre mita. ¹⁹ Juifg gainbè rén ketté ro Marthet ki Marie kad ki n'ton sédi dö ndubat kita kwoi ngwonkoṅdi.

²⁰ Marthe ta, lon o hoi Jésus ndi ré yé, aou la taa, na Marie ndi ber kam kujt baitö. ²¹ Marthe el Jésus an: «Brabé, ni i ndi nè a nè, ngwonkonṅ woi al. ²² Na m'ger ké tajigla, nya ki ri in a kö Luḅah a nè, Luḅah a adi.» ²³ Jésus ela an: «Ngwonkoṅi a bai lo kwoit.» ²⁴ Marthe ela an: «M'ger a bai gog kam *bai-ngékwoigt ndöt kidö-boit.»

²⁵ Jésus ela an: «Miṅ ngékad ngékwoig bain, miṅ kumkajir; dé ki ngékadmrota, ké woi ká a nè, a ndi kumkajir. ²⁶ Dé kirei tö ki ngékaou ki dön don, na ndi adm rota a nè, a woi al mban kinönt. Ad rota ta inṅen é?» ²⁷ Ela an: «Aṅ, Brabé; m'ad rota inṅ Christ, Ngwon Luḅah, in ndi ré döningt nè.»

Jésus non

²⁸ Lon Marthe el ta inṅen woi yé, kamla aou kun ngwonkonṅ Marie kiront gid tilt, el an: «Ngéndoog-dég ré, rà kuni.» ²⁹ Marie tö, lon o dö ta inṅen yé, bai kanangbè, aou roat. ³⁰ Jésus and kam bé't al baitö, na rà lo't in Marthe ndodat nö baitö.

³¹ Kitö inŋen Juifg inŋin ton sia dö ndubat, ndin sia kam kujt, lon on Marie ɓai kanangbè, té kitiga yé, ndulon goa. Ona annan, ndi aou döɓadt, ki n'noŋt nu.

32 Lon Marie té lo't in Jéŋus rà tit, oa tö yé, so ber ki njaat, ela an: «Ni i ndi nè a nè, ngwonkonm a woi al.»

³³ Lon Jéŋus oa to noŋ, ki Juifg inŋin rén sia nat rà noŋn ho yé, toŋ russruss kam ndilnt, ta oŋ kama tö. ³⁴ El an:

«I lana rah a?» Elina annan: «Braɓé, i ré o!» ³⁵ Jéŋus mbel noŋ ɓitit. ³⁶ Kitö inŋen Juifg annan: «On tar in tara yé!»

³⁷ Na kimadg kudit annan: «Dé inŋràn té kum mundo inön al é? Ra tog kad dé inŋen woi al al é?»

Jéŋus ad Lazare ɓai lo kwoit

38 Kitö inŋen Jéŋus tel toŋ russruss kamnt, aou döɓadt. Baɗ inön i bulo- mbal, mbal mad ut taa tö. ³⁹ Jéŋus el an: «Unin mbal kö!» Marthe in i ngwonkon ɗé'n woi nö, ela an:

«Braɓé, tajiŋla oot gaŋ kitö ra ndö sö woi.» ⁴⁰ Jéŋus ela an: «M'eli, inla ad rota a nè a o tog lo Luɓah al é?»

⁴¹ Kitö inŋen unin nè mbal kö. Kamla Jéŋus un kumn kidon, el an: «Bob, m'rai merci kitö ko in o dö kö lom.

⁴² Na miŋ ta, mari ká a nè m'ger i ndi o dö kö lom kindögbè, na m'el ta inŋen kita dég koossɓ inŋn rà gugin döm rán kitökad adin nè rota in la i lam yé.»

⁴³ Lon el ta inŋen woi yé, kun nya ki ndin kibobè, an: «Lazare, i té kitiga!»

⁴⁴ ɗé'n woi nö, té, jia ki njaa inŋn ki dö ki kubu-drap; takuma tö i ki dulo ki mindil. Jéŋus eldi an: «I tutina, i nyana doŋ!»

Mbaiɓég ojin'na ta kad hön Jéŋus

(O Matthieu 26:1-5, Marc 14:1-2, Luc 22:1-2)

45 Kitö inŋen dég ngaiŋbè ku Juifgt inŋn rén ro Mariet on nya'n Jéŋus ra, ad adina rota. ⁴⁶ Na kimadg kudit aouin ro Pharisigt, elindi ta nya'n Jéŋus ra nö. ⁴⁷ Ta a nè, ngéjamosskad-

kari kibog ki Pharisig kaouin ngé- kortag kinat, annan: «Ká ki ra ri a? dé inön ndi ra nyakojg ngaiŋbè.

⁴⁸ Inla ki nyaa kari titbè a nè, dég tubè a adina rota; Romaing tö a ré tan lo loji ki girdég loji bè.» ⁴⁹ Na kimad kudit nö, töa i Caïphe, in i bira ngéjamoss-

kadkari ɓalt inön yé, eldi an: «I gerin nya mad kira al. ⁵⁰ Maj kitösi kad dé kira woi kitö dég, kad girdég kitaagbè nujin kö al. I on titbè al é?» ⁵¹ Ta inŋen, un kidön el al; na kitö i bira ngéjamosskadkari ɓalt inön la ndö'n

ndil an, Jéŋus a woi kitö girdég lodi, ⁵² na kitö girdég lodi haŋ kirabè al, na kitökad kaou ngan Luɓah inŋin tiŋn'na kö kam daŋrot kikira. ⁵³ Dö ndöt inön ojin'na ta kad n'tolina.

⁵⁴ Kitö inŋen Jéŋus ndia'n ku Juifgt tiga wakis gog al; na ɓai lo't inön kö, aou lo't mad nderbè kikad kort, and kam ɓé't mad ki töa i Ephraïm, nu la ndi't ki ngéndoog lon yé.

55 Fête lo Juifg ki töa i Pâque nain ndö ngaiŋal. Dég ngaiŋbè ɓain ngan ɓégt aouin ɓébo Jérusalem ketté nö Fête Pâque't, kad arin rodi. ⁵⁶ Rà sahn Jéŋus, rán kam kuj ndub Luɓaht, rà elin'na ta annan: «On ri a? A ré fête al é?» ⁵⁷ Ngéjamosskadkari kibog ki Pharisig ndan mber kad inla dé mad ger londia a nè, ki té njaat kitökad n'höna.

Marie wur nja Jéŋus ki yib ki koot mbiŋ

(O Matthieu 26:6-13, Marc 14:3-9)

12 Ndö kimeheŋ ketté nö Pâque't, Jéŋus ré ɓé Béthanie. Lazare in Jéŋus ada ɓai lo kwoit yé, ndi ɓé't inön. ² Ran mur lokisolé tit nu kitöa. Marthe rà o godi ki nyasa, na Lazare ndi nat ki Jéŋus ta nyasat sédi dég madg. ³ Kamla Marie un yib *nard kijanjoji ki koot mbiŋ, ki nara i ngaiŋ

ass nuss litre, wur'n nja Jéŋus, bor njaa ki bissdön. Kuj tubè, sé yib ki koot mbiŋ assa nak. ⁴ Na Judas Iscariote, in i kikira ku ngéndoogt loa ki a laa ji madngétagt yé, el an:

⁵ «Kitöri ndugon nè yib ki koot mbiŋ indin tan nè gursu in dé a ngah lon

ra killà ndö ßumita, kitö kad ngéndo'g al a?»⁶ El ta inŋen kitö tur'n go ngéndo'g al; na kitö i ngéßoog la el'n yé; kitö ßol-nar i jiat, ad a öi nya'n unŋin kamt. ⁷ Na Jésus el an: «I nyana ad ngoŋm nya'n i jiat kitö ndö dubm. ⁸ Kitö ngéndo'g ndin rosit nè kindögbè; na miŋ rosit kindög al.»

Ngéjamosskadmari kibog sahn rob tol Lazare

⁹ Kooss Juifg on hoi Jésus ndi bë Béthaniet, ad rén kita Jésus kirabè al, na kitö ko Lazare tö in Jésus ad ßai ku ngékwoigt. ¹⁰ Na ngéjamosskadmari kibog ojin'na ta tol Lazare tö; ¹¹ kitö Juifg ngainbè nyandi kö, na aou adin rota Jésus kitatöa.

Dég ran ronel dö kand Jésust kam þébo Jérusalem

(O Matthieu 21:1-11, Marc 11:1-11,
Luc 19:28-40)

¹² Loti go't kooss dég inŋ rén fête, lon on hoi Jésus ndi ré þébo Jérusalem yé, ¹³ öin döji kağ tumur, tén nè kitö la taa. Kon ki ndidi kibobè, annan: «*Hosanna! Ngémajkur la i ngèrè kam tö Brabèt ki ngar lo Israëlag yé!» ¹⁴ Jésus ngah ngwon koro, ndi döat, kigo tat kindang kam Maktubt:

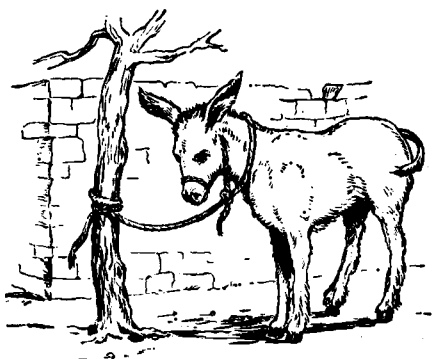
¹⁵ «Dég ki þébo *Sion, ot þoolin!

On maj! Ngar losi ndi ré,
ndi dö ngwon korot.»

¹⁶ Ngéndoog loa gerin gir nyag inŋen dassa al; na lon Jésus ßai aou ad ngah kooss woi yé, kamla kamdi ga dö tat inŋen kindang kam Maktubt da'n döa, mbaŋ ad tolin ta nyag inŋen döat. ¹⁷ Dég kooss inŋin ran ro Jésus lon kun'n Lazare ki té kam þadt ada ßai ku ngékwoigt tö yé, mana naj. ¹⁸ Kitö inŋen, kooss dég té lan nè taa, kitö on hoi ra nyakoj inŋen. ¹⁹ Kitö inŋen, Pharisig elin nè na ta, annan: «On bë! I gan dösi set, on dég ki döningt tubè aouin goat woi.»

Grec madg sahn ki n'on Jésus

²⁰ Grec madg ndin nö tö ku inŋintin rén kitö koss dödi ber nö Luþaht lo

Ngwon koro.

fêtet yé. ²¹ Inŋinön aouin ro Philippet in i dé ki bë Bethsaïda kam döning Galiléet, ndijèna annan: «Dingam, ki ndig ki j'o Jésus.» ²² Philippe aou el André, kamla André ki Philippe aou elin Jésus. ²³ Jésus turdi an: «Kaglo ass woi kad Ngwon-dé ngah kooss gön. ²⁴ Rota rota la m'ndi m'elsi yé, inla kum nyako so ningt woi al a nè, to kikiran; na inla woi a nè, a and kandn ngain. ²⁵ Dé'n ra ta ron a nè, a laa kö; na dé'n ndi or ta ron balang kö kam döningt nè tö a nè, a ngoŋma ki kumkajirt kimbaŋ kinöt. ²⁶ Inla dé mad ndig ki n'ra killaþer lom a nè, ki ndulo gom; lo in miŋ tit, in la ngék-killaðer lom a i tit ho yé; inla dé mad ndi ra killaðer lom a nè, Bobm a oss göna.»

Jésus el ta dö kwoint

²⁷ «Tajigla ta oŋ kamm ngain. Ka m'an ri a? M'a m'kö Bobm kad ajm dökad inŋen wa? Bè al! i kita inŋen la m're'n mbaŋ dökad daiyot ki koŋ inŋen yé. ²⁸ Bobm, m'köi kad tö'i ko!» Ndi-ta mad té koki doŋ döraŋt, an: «M'ad töm ko woi, na m'a m'tel m'ad töm ko kidöt þaitö.» ²⁹ Kooss dég

12:8 Deut 15:11

12:13 Ps 118:25, 26

12:15 Zach 9:9

12:25 Mat 10:39, 16:25; Marc 8:35;

Luc 9:24, 17:33

inġin ràn lo't inön, lon on dö ndi-ta inön yé, annan; ndi la ndang yé; ki-madg annan; malaika la ela ta yé. ³⁰ Jéſus tur an: «Ndi-ta inön té kitatöm al, na kitatöſi. ³¹ Takigang dö duniat inràn i tajigla, tajigla a tuḃa ngèkoḃbé dö duniat inràn kö. ³² Miḃ ta a nè, lon a unmin kidoḃ dö döningt a nè, m'a m'or dég tubè kiromt.» ³³ Jéſus el ta inṭen, ndi oĵ'n jiniss kwoi in ḃet n'a kwoi. ³⁴ Kitö inṭen kooss dég turina nè annan: «J'o kam Mberkindat, Christ a ndi kinönt yé; titbaiḃ i ndi el'n an, kari na a unin Ngwon-dé kidoḃ a? Ngwon-dé inön i nö a?» ³⁵ Jéſus eldi an: «Kunj ndi kusit la ngwon siḃ ḃaitö. I ndian lon i ndin nè ki kunj baitö kitökad til ḃasi bop al. Dé ki ngèndia kam tilt ger lo in ndi aout al. ³⁶ Lon i ndin ki kunj ḃaitö yé, adin rota kunj! kitökad i telin dég lo kunj.»

Ta dö kadrota-alt lo Juifg

Jéſus el ta inṭen kamla ḃai rodiṭ aou ya ron. ³⁷ Na ké ra nyakojg ngaiḃ nödit titbè ká a nè, adina rota al; ³⁸ kitökad tolin nè ta ta'n *ngèkelta ki ta Luḃaht Esaie el:

«Nö ad rota ta'n on dö roĵit a?

Ji Braḃé i ki té dö ro nö't a?»

³⁹ Kitö inṭen ran nè tog kad rota al, kitö Esaie tel el tö:

⁴⁰ «Luḃah ut kumdi mbuk;
ad kamdi kongkong,
na ḃéta a on ki kumdi,
a gerin gira ki ngarkamdi,
telin kiromt ad m'yootdi.»

⁴¹ Esaie el ta inṭen kitö o kunja kiràngereng, el ta da'n döa tö.

⁴² Na titbè ká a nè, dég madg ngaiḃ ku mbaibégt adina rota, na elin ta dö't kitiga wang al kita Pharisig, na ḃéta tuḃandi kö kam kuj kaounat lo Juifg. ⁴³ Ndigin koſsgön lo dé toi ki lo Luḃah.

Ta lo Jéſus a gang ta dö ngékadrota-alg

⁴⁴ Jéſus un ndin kidoḃ ko'n an: «Dé'n ndi adm rota a nè, miḃ haḃ ndi adm rota kirabè al, na ad rota Ngèlam

tö. ⁴⁵ Dé'n ndi o'm a nè, ndi o Ngèlam tö. ⁴⁶ Miḃ kunj, m'rè döningt nè kitökad dé kirei'n ndi adm rota a nè, ki ndi kam tilt al. ⁴⁷ Inla dé mad ndi o dö tag lom, na ngonm godi al a nè, miḃ haḃ m'ndi gang ta döat al; m'rè ki m'gang ta dö dég ki döningt al, na ki m'aj dég ki döningt. ⁴⁸ Dé'n ndi mbatm, ndi ta tag lom al tö a nè, ndi ki ngègangta döat, ad i ta ki m'el la a gang ta döat ndöt kidöboit yé. ⁴⁹ Kitö m'un ta kidöm m'el al, na Bob ki ngèlam la adm mberkinda dö nyat in kari na ki m'el, ki tit ki m'a kel'n tö. ⁵⁰ M'ger tö mberkinda loa i kum-kajir kimbaḃ kinöt. Kitö inṭen ta ki m'ndi m'el yé, m'ndi m'el tit ki Bob elm'n.»

Jéſus tugo nja ngèdoog lon

13 Ketté nö fète Pâque't Jéſus ger kaglo lon ass kad té kam döningt inràn kö ki n'aou ro Bobt. Jéſus tar ki lon'g inḃ ndin döningt, tardi mbaḃ ki döngoi tar.

² Jéſus ki ngèdoog lon ndin ta nyasat ḃaitö, Diable nda kam ngarkam Judas Iscariote ki ngwon Simon woi kad laa ji madngétaagt. ³ Na Jéſus ger Bob la nyag tubè jint, ger tö té kokiro Luḃaht ndi tel aou ro Luḃaht gog tö yé, ⁴ ḃai ta nyasat, tor kubug lon uḃg, na un serviette dö'n ḃön. ⁵ Go't gog, ur man tassat, mba gir tugo nja ngèdoog lon, bordi ki serviette in dö'n ḃön. ⁶ Kamla té dö Simon Pierret. Pierre ela an: «Braḃé, ké i tugo njam a?» ⁷ Jéſus tur an: «Nya ki m'ndi m'ra yé, i ger tajigla al, na a i ger gira gog go't kamḃai. ⁸ Pierre ela an: «A i tugo njam ki nja kira al bat.» Jéſus tur an: «Inla m'tugoi al a nè, nya mad ki go'i nat sém goto.» ⁹ Simon Pierre ela an: «Braḃé, maj kad i tugo njam kirabè al, na jim ki döm tu tö.» ¹⁰ Jéſus ela an: «Dé'n ndoog

man woi yé, gé ndoog gog al ta, na tugo njaa kirabè tañ gé, na i kikar nyang kitaagbè. Inñ kikar nyang, na inñ tubè al.» ¹¹ Jésus ger dé ki ngèlaa ji madngétaagt maj; kita inñten el'n an, inñ kikar nyang'g tubè al.

¹² Kitö inñten lon tugo njadi woi yé, öi kubug, na tel oss kiln ta nyasat gog, eldi an: «I gerin nya ki m'ra sési a?» ¹³ I ndi kunmin Ngèndoosi ki Brabé; i ndi elin gorobat; kitö miñ titbè. ¹⁴ Rota, miñ Brabé ki Ngèndoosi, m'tugo njasi tö; kitö inñten sumba kad i tugon nja'na tö ho. ¹⁵ M'adsi nya-ndaj kitökad i ran tit ki m'ra'n sési yé bè. ¹⁶ Rota rota la m'ndi m'elsi yé; ber i kibo toi ngèlan al, ngombangkila i kibo toi ngèlan al tö. ¹⁷ Tajigla i gerin nya inñten. Inla i hön ra go't a nè, a inñ ngéronel.

¹⁸ M'ndi m'el ta losi tubè al. M'ger inñin m'mbed'di. Na sumba kad tolin nè ta ta kindang kam Maktubt: «Dé'n sa sém nat ká, gam ki gidnjan.» ¹⁹ Kinöt la m'ndi m'elsi ketté lon ran nya al baitö, kitökad lon ran nya woi a nè, adin rota i «Miñ la i miñ.» ²⁰ Rota rota la m'ndi m'elsi yé; dé'n ndi hö dé kirei'n m'ndi m'laa kiront a nè, ndi höm miñ kibé kiront; dé'n ndi höm kiront a nè, ndi hö Ngèlam kiront tö ho.»

Jésus el ta ketté an, dé mad a lan ji madngétagt

(O Matthieu 26:20-25, Marc 14:17-21, Luc 22:21-23)

²¹ Lon Jésus el ta inñten yé, ta on kama, el ta tiga wang, an: «Rota rota la m'ndi m'elsi yé, kikira kusit a lam ji madngétagt.» ²² Kitö inñten ngèndoog ndi nolin nè na, kamdi dadi ta pa ké nö ndi el ta loa. ²³ Kikira ku ngèndoogt loa ndi nö; i dé'n Jésus tara ngain, ndinna ron kad Jéjust. ²⁴ Simon Pierre gaa ki dön, kad ndijé Jésus ké nö Jésus el ta loa. ²⁵ Ngèndoo inñon ned kiro Jéjust ndijéa an: «Brabé, i nö a?» ²⁶ Jésus tur an: «In la i dé'n m'a m'la ngwon gáj pain kam tañt, m'or m'ada yé.» Titbè, lon la ngwon gáj pain kam tañt woi yé, or

ad Judas ngwon Simon Iscariote. ²⁷ Go ngwon gáj pain inñon la, Satan and kamat. Jésus ela an: «Nya ki i ndi ra, i ra kanangbè!»

²⁸ Ku inñtin ndin ta nyasat yé, dé mad ki ger kitöri el'n ta inñten goto. ²⁹ Bol-nar i ji Judast, kitö inñten ki-madg on a annan, Jésus ela ki ndugo nyag inñ gé kitö fête, ké ki ad nya mad ngèndo'g. ³⁰ Lon Judas ta ngwon gáj pain woi yé; té tentenbè kitiga. Lo dib.

Jésus ad ngèndoog lon mberkinda kikij

³¹ Lon Judas té aou woi yé, Jésus el an: «Tajigla *Ngwon-dé ngah kossgön, Luḅah tö ngah kossgön kamat. ³² Inla Luḅah ngah kossgön kamat a nè, Luḅah tö a ada kossgön kamnt in kibé kidön; tentenbè a ada kossgön tö. ³³ Nganm, miñ sési nat ngwon siñ baitö. A i sahmin; na tit ki m'el'n Juifg bè yé, m'an; lo in m'a m'aout, i ran tog kaout al; titbè tö la m'elsi'n tajigla ho yé. ³⁴ M'adsi mberkinda kikij; sumba kad i tarin'na! Tit ki m'tarsi'n yé bè, ki i tarin'na titbè tö! ³⁵ Dö inñtinten dég tubè a gerin nè inñ ngèndoog lom, ad i dö tart ki i ndi tarin'na.»

Jésus el ta ketté an, Pierre a maj ta germ

(O Matthieu 26:31-35, Marc 14:27-31, Luc 22:31-34)

³⁶ Simon Pierre ela an: «Brabé, a aou rah a?» Jésus tur an: «Lo in m'ndi m'aout, i ra tog kaou gomt tajigla al; na a i aou gomt kambai.» ³⁷ Pierre ela an: «Brabé, kitöri m'ra'n tog kaou goit tajigla al a? M'a m'ad rom kitöi.» ³⁸ Jésus tur an: «A ad roi kitöm a? Rota rota la m'ndi m'eli yé, kinja a ko al baitö, na a i maj ta germ nja mita.»

13:12-15 Luc 22:27

13:16 Mat 10:24; Luc 6:40; Jean 15:20

13:18 Ps 41:10

13:20 Mat 10:40; Marc 9:37; Luc 9:48, 10:16

13:33 Jean 7:34

13:34 Jean 15:12, 17; 1 Jean 3:23; 2 Jean 5

Jésus i rob kaou ro Luḡaht ki Bob

14 «Ot kadin kamsi dasi ta pa! I ndi adin rota Luḡah a nè, ki admin rota tō! ² Kam bét lo Bobm kujg ngainbè inñ tit. Inḡa titbè al a nè, neni m'elsi ta inñen al; kitō m'ndi m'aou ki m'ra go lo kitōsi. ³ Lo ki m'aou m'ra go lo kitōsi a nè, m'a m'tel m're m'tasi kiromt; kitōkad lo in m'ndit a nè, inñ tō ki i ndint. ⁴ I gerin lo in m'ndi m'aout, i gerin roba tō.» ⁵ Thomas ela an: «Brabé, jin ki ger lo in i ndi aout al, titbañ ki ra tog ger roba a?» ⁶ Jésus ela an: «Miñ rob, miñ rota, miñ kumkajir; dé mad ki aou ro Bobt goto na kitakulm tañ. ⁷ Ni i germin a nè, ni i gerin Bobm tō. Kinöt la i gerina, ona tō.»

⁸ Philippe ela an: «Brabé, i ojji Bob! rang a assji.» ⁹ Jésus ela an: «M'ndi nat sési kok titbè yé la Philippe i germ al wa? Dé'n o'm a nè, o Bob; titbañ i ndi el an; m'ojsi Bob a?» ¹⁰ Ad rota m'ndi kam Bobt, Bob tō ndi kammt al é? Tag inñ m'ndi m'elsi yé, m'un kidöm m'elsi al; na Bob in ndi kammt la, ndi ra killà lon yé. ¹¹ Adm rota m'ndi kam Bobt, Bob tō ndi kammt! Na inḡa titbè al a nè, adm rota kita killàg inön kidödi! ¹² Rota rota la m'ndi m'elsi yé, dé'n ndi adm rota a nè, killàg ki m'ndi m'ra, inñ tō a ra; añ, a ra killàg kibo toi inñinön kitō m'ndi m'aou ro Bobt. ¹³ Ké nya ki ri in a i kön Bob kam tömt a nè, m'a m'ra inñen kitōkad Bob ngah kossgön kam Ngwont. ¹⁴ Inḡa i kön nya mad kam tömt a nè, m'a m'ra inñen.»

Ndil Luḡah a ré ra ki ngéndoog lo Jésus

¹⁵ «Inḡa i ndi tarmin a nè, a i ngonmin go mberkindag lom ho. ¹⁶ M'a m'ko Bob, inñ tō a adsi Ngérasési kitōkad ndi sési nat mbañ kinönt, ¹⁷ ad i Ndil rota. Dég ki döningt ran tog taa kirodit al, kitō ona al, gerina al tō, na inñ i gerina, kitō ndi nat sési, a i kamsit tō.»

¹⁸ M'a m'nyasi nganhalgt al, na m'a m'tel m're rosit. ¹⁹ Nainḡa kaglo siñ

baitō kad dég ki döningt o'min gog al, na i ndi o'min; m'ndi kumkajir, kitō inñen inñ tō a i ndin nè kumkajir. ²⁰ Ndöatinön a i gerin koikoi m'ndi kam Bobmt, i ndin kammt, miñ tō m'ndi kamsit.

²¹ Dé'n ndi ki mberkindag lom, ndi ngonm godi tō a nè, inḡa la ndi tarm yé. Dé'n ndi tarm tō a i ngètar lo Bobm, miñ tō m'a m'tara, m'a m'té ki rom hoi kiroat.» ²² Judas, (ad i Judas Iscariote al), ela an: «Brabé, ri ra nya hañ a i té ki roi hoi kirojit, na kiro dég ki döningt al a?» ²³ Jésus tur an: «Inḡa dé mad ndi tarm a nè, a ngonm go ta lom; Bobm a tara tō; miñ ki Bob j'a ki ré roat, ki hō londiji roat. ²⁴ Dé'n ndi tarm al a nè, ndi ngonm go tag lom al tō ho. Na ta ki i ndi on dö i lom al, na i lo Bob ki ngèlam.»

²⁵ Lon m'ndi nat sési baitō yé, m'elsi tag inñen. ²⁶ Na Ngérasési, ad i Ndil kikunjrang in Bob a lan kam tömt, inñ la a ndoosi nyag tubè, a ad i gan kamsi dö nyagt tubè inñin m'elsi yé.

²⁷ Kamsollom la m'ndi m'nya m'adsi yé, m'adsi kamsollom lom. M'ndi m'adsi tit ki dunia ndi adsi'n al. Ot kadin kamsi dasi ta pa! Ot kadin kamsi gang man! ²⁸ On dö kel ki m'elsi, «m'ndi m'aou, na m'a m'tel m're rosit tō ho.» Inḡa i tarmin a nè, ni i ran ronel, kitō m'ndi m'aou ro Bobt; kitō Bob i kibo toim. ²⁹ Tajigla m'elsi nyag inñen ketté lon ran nya al baitō, kitōkad lon a ran nya a nè, a adin rota. ³⁰ M'a m'elsi ta kirang gog ngainḡa ta, kitō ngèkonbé ki duniat inñan ndi ré; na aou ki tog dömt al. ³¹ Na sumba kad dég ki döningt gerin m'ndi m'tar Bob, m'ndi m'ra kigo mberkindat in Bob adm yé tō.» Jésus el an: «I ḡain! Ad ki j'aouin nu!»

Jésus i diñ ndu kijéjé

15 Miñ diñ ndu kijéjé. Bob i ngèkogo. ² Ké döji kirei kikammt ki ndi té ki kandn al a nè, a ga ganga kö. Döji kirei ki ndi té ki kandn a nè, a ja taköna kitōkad té

ki kandn ki toi döt. ³ Ké tajigla iñn kikarg woi kitakul ta ki m'elsi. ⁴ I ndin kikammt! Miñ tò m'a m'ndi kikamsit. Tit ki döji ra tog kand kidön al, na rà ki dö diñ ndut tañ; titbè tò iñn, i ran tog té ki kand al, na lon i ndin kikammt tañ. ⁵ Miñ diñ ndu, iñn döjiag. Dé'n ndi ki kammt, miñ tò m'ndi kikamat a nè, dé inön ndi té ki kandn ngain, kitö kikanj m i ran tog ra nya mad al. ⁶ Inla dé mad ndi kikammt al a nè, a lana kitiga, tit döji kag bè, ad tut; kamla kaouin döjjig kinat, unğindi kam hort ad oñ rion. ⁷ Inla i ndin kikammt, tag lom ton kikamsit tò a nè, i kön nya ki ri ki i ndigin na Luḅah a ra adsi. ⁸ Inla i tén ki kand ngain a nè, titbè tò Bobm a ngah'n tōko, kitö iñten a i telin nè ngendoog lom yé. ⁹ Tit ki Bobm tarm'n yé, m'tarsi'n titbè tò. Ki i ndin kam tart lom! ¹⁰ Inla i ndi ngonmin go mberkindag lom a nè, a i ndin kam tart lom; tit ki m'ngonm'n go mberkindag lo Bobm yé bè, m'ndi kikam tart loa yé bè ho. ¹¹ M'elsi tag iñten kitökad ronel lom ndi'n kikamsit, kad ronel losi assnatap tò ho.

¹² Mberkinda lom laten: ki i tarin'na tit ki m'tarsi'n yé bè! ¹³ Dé mad ki ndi ki tar ki toi iñten goto; ki dé ad ron kitö namng. ¹⁴ Iñn namng, inla i ndi ran nya ki m'ndi m'ndasi mbera. ¹⁵ M'ndi kungsi ßerg gog al ta, kitö ßer ger nya ki ngèa ndi ra al; na m'kungsi namng kitö m'ad i gerin nyag tubè'n m'o dö ro Bobmt. ¹⁶ Iñn la i kotmin al; na miñ m'kotsi yé, m'ndasi kitökad aou andin kandsi, kad kandsi to kinöt tò. Kitö iñten nya ki ri ki a i kön Bob kam tömt a nè, ki adsi. ¹⁷ Mber iñten m'ndasi yé: ki i tarin'na!»

Dég ki döningt a ossin ta ngendoog lo Jésus

¹⁸ Inla dég ki döningt ndi oss'sin ta a nè, ki i gerin ossmin ta ketté woi lon oss'sin ta al ßaitö. ¹⁹ Ni iñn lo dég ki döningt a nè, ni dég ki döningt a tarsin kitö iñn lodi. Na iñn lo dég ki döningt al, na m'kotsi ku dégt ki

döningt; kita iñten la dég ki döningt ndi oss'sin nè ta yé. ²⁰ Adin kamsi ga dö tat ki m'elsi nö; “ßer i kibo toi ngèn al.” Inla dan rom ndo a nè, a dan rosi ndö tò ho; inla ngonmin go ta lom a nè, a ngonmin go ta losi ho. ²¹ Na a ran sési nyag iñten tubè kitatöm kitö gerin Ngèlam al. ²² Nèni m're m'eldi ta al a nè, nèni ndin ki majal al; na tajigla on ta ká kelin dö majalt lodi al. ²³ Dé'n ndi ossm ta a nè, ndi oss ta Bobm tò. ²⁴ Nèni m'ra killàg kudit iñgin dé mad kirang ra al a nè, ni majal lodi goto; na tajigla on killàg lom, na ossmin ta ki Bobm tu. ²⁵ Na iñten ra nya kitökad tolin nè ta ta kindangkam Mberkindat lodi; “ossmin ta kikanj ta.”

²⁶ Na lon Ngèrasési ré woi a nè, ki m'a m'lan kirosit kokiro Bobt, ad i Ndil rota ki ndi té kokiro Bobt yé, a ma naj dömt. ²⁷ Iñn tò a i man naj dömt kitö i ndin sém nat lo yaḅoodat nu.»

16 «M'elsi tag iñten kitökad i son kö al. ² A tuḅasin kö kam kuj kaounagt lo Juifg. Dökaglot ki a ré nö dé kirei ki a tolsi a nè, a o an n'ndi n'ra killà in Luḅah ndig. ³ A ran nyag iñten kitö gerin Bob al ho, germin al tò ho. ⁴ Na m'elsi tag iñten kitökad lon kaglo ass a nè, kamsi a ga dö tat ki m'elsi nö ketté woi.»

Killà lo Ndil Luḅah

«Na m'elsi nyag iñten lo yaḅoodat nu al, kitö m'ndi nat sési. ⁵ Tajigla m'ndi m'aou ro Ngèlamt. Dé mad kusit nè ká ndijèm ké m'ndi m'aou rah a, goto. ⁶ Na kita kel ki m'elsi tag iñten yé, ad kamkil rooss kamsi. ⁷ Na m'ndi m'elsi rota, maj kitösi kad m'aou; kitö inla m'aou al a nè, Ngèrasési a ré rosit al; na inla m'aou a nè, m'a m'laa kirosit. ⁸ Lon a ré a nè, a hõ dég ki döningt nè ki ta dö majalt

15:12 Jean 13:34, 15:17; 1 Jean 3:23;

2 Jean 5

15:20 Mat 10:24; Luc 6:40; Jean 13:16

15:25 Ps 35:19, 69:5

lodi, ki ra dannaseou, ki takigang tö. ⁹ A hödi ki ta dö majalt kitö ndi admin rota al; ¹⁰ dö ra dannaseout kitö m'ndi m'toi m'aou ro Bobt, na a i o'min gog al; ¹¹ dö takigangt tö kitö Luḅah gang ta dö ngèkoḅbé ki döningt inṛan woi.

¹² M'ndi ki ta madg la ngainbè kad m'elsi baitö na i ran tog kundi tajigla al. ¹³ Na lon In ad i Ndil rota a ré a nè, a orsi tarob kikam rotat tubè, kitö a un kidön el al, na a el nyag tubè'n a o dö, a ojsi nyag ki ndi rén. ¹⁴ A ad töm ko tö, kitö a öi kam lomt, a ojsi. ¹⁵ Nyag tubè ki inṛn lo Bob inṛn lom. Kitö inṛten la m'el'n m'an, ndi öi kam ki lomt, a ojsi tö yé.»

Jésus el ta dö kamkilt ki ronel

¹⁶ «Kaglo nainṛn teḅbè a nè, a i lan kumsi dömt gog al; kamla kaglo teḅbè gog tö a o'min.» ¹⁷ Kitö inṛten kimadg ku ngéndoogt loa elin'na annan: «Ta ri haṇ ndi elij an, kaglo nainṛn teḅbè a nè, j'a ki la kumji döat gog al; kamla kaglo teḅbè gog tö j'a j'oa, ki ta ki el nö tö, kitö n'ndi n'aou ro Bobt a?» ¹⁸ Elin annan: «Ta ki el nö an, kaglo nainṛn teḅbè yé, gira i ri a? Ki ger gir ta ki el nö al.» ¹⁹ Jésus ger ndigin ki n'ndijèn'n ta, kitö inṛten eldi'n an: «I ndi ndijèn'na ta dö tat ki m'elsi nö m'an, kaglo nainṛn teḅbè a nè, a i lan kumsi dömt gog al; kamla kaglo teḅbè tö a o'min yo?» ²⁰ Rota rota la m'ndi m'elsi yé, a i noṇn, a udin wī tö, na dég ki döningt a ran ronel; a i ran kamkil, na kamkil losi a tel ronel. ²¹ Lon dékidenṛn ndi toṇ kooj a nè, ndi ki kamkil, kitö ndöa ass; na lon ooj ngwon woi yé, kama woi dö kamkil loa, kita ronel kibo raa dö koojt in ooj ngwon ki döningt. ²² Inṛn tö, tajigla i ndin ki kamkil; na m'a m'o'si gog, kamla rosi a nelsi, dé mad ká a ta ronel losi goto.

²³ Ndöatinön a i ndijèmin ta mad al. Rota rota la m'ndi m'elsi yé; nya ki ri ki a i kön Bob kam tömt a nè, a adsi. ²⁴ Mbaṇ tajigla i kön nya mad kam tömt al. I kön! na a i ngahn, kitökad ronel losi rooss'n tap.»

Jésus el ta dö tet rö dunia

²⁵ «M'elsi ta nyag inṛten ki tertag. Kaglo ndi ré nö, in m'a m'elsi ta ki tertag gog al, na m'a m'elsi ta lo Bob kitiga wakis. ²⁶ Ndöatinön a i kön kam tömt, na m'elsi m'an, m'a m'ndijè Bob kitösi al; ²⁷ kitö Bob kidön ndi tarsi, kitö i tarmin, adin rota m'té kam Bobt. ²⁸ M'té kam Bobt, m're döningt nè, tajigla m'ndi m'nya döning, na m'ndi m'aou ro Bobt.»

²⁹ Ngéndoog loa elina annan: «O! tajigla ki ger i ndi el ta kitiga wakis, i terta la i ndi el al. ³⁰ Tajigla ki ger i ger nyag tubè, i gé kad dé mad ndijèi ta al; kitö inṛten j'ad'n rota i té kokiro Luḅah.» ³¹ Jésus turdi an: «Tajigla adin rota a? ³² On maj! dökad ndi ré, tajigla ré woi tö, in a i tiṇn nè na, ké dé kirei a aou lo lon, a i nyamin kikirambedö, na miṇ kikiram al, kitö Bob i nat sém. ³³ M'elsi ta nyag inṛten, kitökad i ngahn nè kamsollom kammt. Kam döningt nè i ndin ki kamkol, na inṛen kamsi ndang, m'tet rö dunia.»

Jésus el ta ki Luḅah kitö ngéndoog lon

17 Lon Jésus el tag inön tiga yé, un kumn ki doṇ döraṇt, el an: «Bob, kaglo ass woi, ad tö Ngwoni ko kitökad Ngwoni ad töi ko tö! ² kigo togt in ada dö ngékumkajirgt tubè, kitökad ad kumkajir kimbaṇ kinöt dég tubè inṛgin ada. ³ Inṛten la i kumkajir kimbaṇ kinöt yé, kad dég geriin inṛ Luḅah ki ngèrota kirabè ki Jésus Christ ki i laa tö. ⁴ M'ndi m'ad toi ko döningt nè, ki lo tol kön killät ki i adm ki m'ra nö. ⁵ Tajigla, Bob, ad töm ko roit Inṛ kiḅé, kigo töko't in m'ndi'n séi nat lon ndahn nè döning al baitö.

⁶ Dég ki i adm di kokam dégt ki döningt nè yé, m'ad'di gerin töi. Inṛn loi, inṛ la adm di yé; ngonmin go ta loi tö. ⁷ Tajigla gerin nyag tubè inṛgin adm inṛn ko roit, ⁸ kitö m'ad'di tag ki i adm; inṛn tö tan, gerin tö m'té kokiroit ki rota, adin rota inṛ la i lam yé.

⁹ M'ndi m'kö kitödi. M'ndi m'kö

kitö dég ki döningt al, na kitö dég ki i admdi kitö inñ loi. ¹⁰ Nyag loi tubè inñ lom, loig tö inñ lom; m'ngah kossgön kamdit tö. ¹¹ M'ndi döningt gog al ta; na inginön ndin döningt; miñ tö m'ndi m'aou roit. Bob ki ngèkunjang m'koi ki i ngonm dég ki i admdi kam tog töit, ad i tö ki adm, kitökad inñ kira tit jin bè. ¹² Lon miñ sédi nat baitö yé, ingin i admdi m'ngonmdi kam tog töit ad i tö ki i adm; m'ngonmdi maj ad kikira kudit ká nuj kö al, na dé ki ngènujkö inön kirabè tañ; kitökad tolin nè ta ta kindang kam Maktubt. ¹³ Na tajigla m'ndi m'aou; nyag inñen tö m'ndi m'el döningt nè kitökad ngahn ronel lom kikassnatap kamdit. ¹⁴ M'ad'di ta loi; dég ki döningt tö ossindi ta kitö inñ lo dég ki döningt al. ¹⁵ M'ndi m'koi ki öidi ku dégt ki döningt kö al, na kad ki i ngonm Ngemajal dödit. ¹⁶ Inñ lo dég ki döningt al tit ki miñ lo dég ki döningt al tö. ¹⁷ I teldi kija-bat't kam rotat, ta loi la i rota yé. ¹⁸ Tit ki i lam'n kiku dégt ki döningt yé, titbè tö la m'ladi'n kiku dégt ki döningt. ¹⁹ M'adi rom kitaagbè kita-tödi kitökad inñ kibé kidödi telin rodi kijabat't kam rotat.

²⁰ Kitö ingindin kirabè la m'ndi m'kö'n al, na kitö inginön tö ingin a admin rota kita ta lodi. ²¹ M'kö kitökad inñ tubè ki inñ kira tit ki Iñ Bob Iñ kammt, miñ tö miñ kamit, kad dég ki döningt adin nè rota Iñ la i lam yé. ²² M'ad'di töko in i adm, kitökad inñ kira tit ki jin kira. ²³ Miñ kamdit, Iñ kammt tö ho, kitökad inñ kikassnatap kam kirat, kitökad dég ki döningt gerin nè Iñ la i lam yé, i tardi tö, tit ki i tarm'n.

²⁴ Bob, ingin i admdi yé, m'ndig ki ndin sém nat lo't in miñ tit kitökad on töko lom in adm, kitö i tarm ketté lon lan nè gir döning al baitö. ²⁵ Bob kidannaseou, dég ki döningt geriin al, na miñ m'geri; inginön tö gerin ta kad i lam. ²⁶ M'ad'di gerin töi, m'a m'ad'di gerina tö, kitökad tar inñen in i tarm'n ki i kamdit, miñ tö, ki miñ kamdit.»

Judas la Jésus ji madngétagt ad höna

(O Matthieu 26:47-56, Marc 14:43-50, Luc 22:47-53)

18 Lon Jésus el tag inñen woi yé, té tiga nat ki ngéndoog lon, aou gid man yasst ki töa i Cédron, lo in ndör mad to't. Jésus ki ngéndoog lon andin kamt. ² Judas in ndi laa ji madngétagt yé, ger lo inön bet; Jésus ki ngéndoog lon a kaouin'na kitit ki nja natnatbè. ³ Kitö inñen Judas ngah but ngérög ki gardeg kokiro ngé-jamosskadkari kibogt ki Pharisig yé, ré sédi lo't inön ki lampeg ki hordog'g ki nyakatg. ⁴ Jésus ger nyag tubè ki ndi rén dönt, ad té tiga, eldi an: «A i sahn nö a?» ⁵ Turina annan: «Jésus ki Nazareth.» Jésus eldi an: «I miñ.» Judas ki ngélaa ji madngétgat, rà nat sédi. ⁶ Lon Jésus eldi an: «I miñ» yé, telin ki gid'di tuson döningt. ⁷ Jésus tel ndijédi gog tö, an: «A i sahn nö a?» Elina annan: «Jésus ki Nazareth.» ⁸ Jésus tur an: «M'elsi bá, m'an, i miñ. Inla i miñ la i rà i sahmin a nè, i nyan dég inñan ad aouin.» ⁹ Jésus el ta inñen kitökad tolin ta ta'n el an: «Ku ingintin admdi, kikira té jimt so al.» ¹⁰ Simon Pierre aou ki *kassgar, hö tui, ga'n ber lo bira ngéjamosskadkari, gang'n mbia ko kona. Tö ber inön i Malchus. ¹¹ Jésus el Pierre an: «I la kassgar hauat gog! m'a m'aiñ kam kop daiyot in Bob adm ki m'aiñ kamt yé al é?»

Jésus rà nö Annast

¹² But ngérög ki biradödi ki gardeg lo Juifg hön Jésus, döna. ¹³ Aouin sia ro Annast ketté, kitö i mum Caïphe in i bira ngéjamosskadkari balatinön, ¹⁴ Caïphe ká'n hañ oj Juifg ta an: «Maj kad dé kikira woi kitö dég.»

Pierre maj ta ger Jésus

¹⁵ Simon Pierre ndulo go Jésus, titbè tö ngéndoog mad. Bira ngé-

Judas Iscariote ki koos ngérög.

jamosskadmari ger ngéndoo inön bet, ad and natbét lo bira ngèjamosskadmari nat ki Jésus, ¹⁶ na Pierre rà tabit't tiga. Ngéndoo inön in bira ngèjamosskadmari gera bet yé, té tiga, el ta ngwon kiden ki ngèngonm tabit, na or Pierre and sia. ¹⁷ Ta a nè, ngwon kiden ki ngèngonm tabit inön el Pierre an: «Iñ ku ngédoogt lo dé inön tö al é?» Pierre an: niñ kudit al.

18 Berg ki gardeg ingin ran don lo't inön ran hor ki muin ketté woi; kitö kul on; rà tiñin hor; Pierre tö rà tib hor sédi.

Bira ngèjamosskadmari nder gir ta lo Jésus

(O Matthieu 26:49-66, Marc 14:55-64, Luc 22:66-71)

19 Bira ngèjamosskadmari ndijé Jésus ta dö ngédoogt loa ki nyandoo loa tö. ²⁰ Jésus tura an: «M'el ta dan dégt tiga wakis, m'ndoo dég kindögbè kam kuj kaounat lo Juifg ki kam kuj ndub Luhaht, lo in Juifg tubè a kaouin'na kitit, m'el ta mad gid tilt al. ²¹ Kitöri i ndi i ndijem'n a? I ndijé ingin on dö ta lom, ta ri m'eldi! Inginön gerin ta ki m'el nö bet.» ²² Dö tat inön kikira ku gardegt inñ ran lo't inön nda Jésus ki jin, el an: «I rà i tur ta bira ngèjamosskadmari titbè é?» ²³ Jésus tur an: «Inla m'el ta kimajal a nè, i ma naj majala! na inla m'el ta kimaj a nè, kitöri i rà i ndam'n a?»

24 Annas laa kidö'ö bè kiro Caïphet ki i bira ngèjamosskadmari.

Pierre tel maj ta ger Jésus gog baitö

(O Matthieu 26:71-75, Marc 14:69-72, Luc 22:58-62)

25 Simon Pierre rà nö, rà tib hor. Dégt madg elina annan: «Iñ ku ngédoogt loa tö al é?» Pierre maj, an; niñ kudit al. ²⁶ Kikira ku bergt lo ngèjamosskadmari ad i nooj ber in Pierre gang mbia nö, el an: «M'o'i nat sia kam ndört al é?» ²⁷ Pierre tel maj gog tö, tentenbè kinja mad ko.

Jésus rà nö Pilatet

(O Matthieu 27:1-2, 11-14, Marc 15:1-5, Luc 23:1-5)

28 Orin Jésus ro Caïphet, aouin sia kam kujt lo ngèkonbé, lo ar yororo. Inñ kibég kidödi andin kam kujt lo ngèkonbé al, na béta n'telin *kier ad ogindi san nyasa Pâque. ²⁹ Kitö inñen *Pilate té ré rodit, el an: «Ta ri i ndi unin nè dö dé inñan a?» ³⁰ Turina annan: «Inla dé inñan i ngèramajal a nè, ni j'a ki laa jii al.» ³¹ Dö tat inñen Pilate eldi an: «Inñ kibég kidösi unina, i gangin ta döat kigo Mberkindat losi!» Juifg elina annan: «J'aou ki tog kad ki gang'n ta kwoi dö dé mad al.» ³² Ran inñen kitökad tolin nè ta ta'n Jésus el da'n dö kwoi in a kwoi.

33 Pilate tel and kam kuj konbét gog, kun Jésus kiront, ela an: «Iñ ngar lo Juifg é?» ³⁴ Jésus tur an: «I un ta inñen kidöi la el yo, ké dégt madg eliin ta inñen dan nè döm a?» ³⁵ Pilate tur an: «Miñ Juif a? Girdég loi ki ngèjamosskadmari, inñ la lain jimt yé; i ra ri a?» ³⁶ Jésus tur an: «Konbé lom i ki döningt inñan al; nëni konbé lom i ki döningt inñan a nè, ni ngékilag lom a rön kitöm, kitökad lamin ji Juifgt al; na tajigla konbé lom i ki nèbè al.» ³⁷ Kitö inñen Pilate el an: «Ad i ngar a?» Jésus tur an: «Iñ el titbè, miñ ngar. Kooj ki oojm ki rém döningt nè i kitökad m'ma naj dö rotat. Dé kirei ki i lo rota a nè, ndi nel mbin kiromt.» ³⁸ Pilate ela an: «Rota i ri a?»

Gangin ta kwoi dö Jésus

(O Matthieu 27:15-31, Marc 15:6-20, Luc 23:13-25)

Lon el ta inñen ye, Pilate té aou ro Juifgt gog, eldi an: «M'ngah ta mad dö dégt inñan al. ³⁹ Na aouin ki nyabelbé losi kad m'or dé kira m'adsi ki ndö Pâque yé; i ndigin ki m'or ngar lo

18:11 Mat 26:39; Marc 14:36; Luc 22:42

18:14 Jean 11:49-50

18:32 Jean 3:14, 12:32

Juifg m'adsi é?» ⁴⁰ Tel kon mbiting gog, annan: «Dé inràn al, na Barabbas tañ.» Barabbas ta, i ngèkumrob.

«Ngar loji mad goto, na César tañ.» ¹⁶ Kamla Pilate la Jésus jidit kad gana kagdoosst.

Gan Jésus kagdoosst

(O Matthieu 27:32-44, Marc 15:21-32, Luc 23:26-43)

19 Kamla Pilate un Jésus ad ndana ki ndeh. ² Ngerög ran jog kön, lan döat, lan kubu kikiré gannia roat. ³ Kamla rén roat, annan: «Lalé, ngar lo Juifg!» Rà tindana ki dajidi.

⁴ Pilate té tiga gog, el Juifg an: «On maj! M'ndi m'ré sia tiga rosit, kitökad i gerin m'ngah ta mad döat al.» ⁵ Kamla Jésus té, ki jog kön dönt, ki kubu kikiré gannia ront. Pilate eldi an: «On dingam ta!» ⁶ Lon ngéjamosskadjari ki gardeg ona yé, unin ndidi kon nè, annan: «I gaa kagdoosst! I gaa kagdoosst!» Pilate eldi an: «In kibég kidösi aouin sia, i gana kagdoosst, kitö m'ngah ta mad döat al.» ⁷ Juifg turina annan: «Jin ki ndi ki Mberkinda loji, na kigo Mberkindat loji, sumba kad woi kö, kitö tel ron Ngwon Luhaht.»

⁸ Lon Pilate o dö ta innten yé, tel bool'n ki toi; ⁹ tel and kuj-konbét gog, el Jésus an: «In ko ki rah a?» Na Jésus laat al. ¹⁰ Kitö innten Pilate ela an: «I lam tat al é? I ger m'aou ki tog kad m'ori'n, m'aou ki tog kad m'gai'n kagdoosst al é?» ¹¹ Jésus tura an: «I ndi ki tog dömt al bat, na inla adiin ta kad koki doñ tañ. Kitö innten dé ki ngèlam juit ra majal kibo toi.» ¹² Dö tat inön Pilate sah ki n'ora, na Juifg kon mbiting, annan: «Inla i or dé inràn a nè, in nam César al. Ké dé kirei'n tel ron ngart a nè, ndi ndoor César.»

¹³ Lon Pilate o dö ta innten yé, ré ki Jésus tiga, ndi ber dö pong gangtat kam lo't mad ki a kunina Dingirlo, na ki ta Juif i Gabbatha. ¹⁴ I *Ndö ra go nyag kitö Pâque, kadmidi i nderbè. Pilate el Juifg an: «On ngar losi!» ¹⁵ Na kon mbiting annan: «I tola! I tola! I gaa kagdoosst!» Pilate eldi an: «Ki m'ga ngar losi kagdoosst é?» Ngéjamosskadjari kibog turin annan:

Kitö innten orin Jésus aouin sia. ¹⁷ Jésus un kagdoosst ki dön, té aou'n lo't mad ki töa i Lo-ka-dö, na a kunina Golgotha ki ta Hébreu. ¹⁸ Nu la gana kagdoosst ki kimadjo nat sia yé; kikirä ko mad, kikirä ko mad, ki Jésus dandit.

¹⁹ Pilate ndang maktub ad lan doñ dö kagdoosst. Ta kindang laten: Jésus ki Nazareth, Ngar lo Juifg. ²⁰ Juifg ngainbè liren ta kindang inön, kitö lo in gan Jésus kagdoosst yé, i nderbè kiked bét. Ta kindang inön i ki ta Hébreu ki ta *Latin ki ta Grec tö. ²¹ Ngéjamosskadjari kibog lo Juifg elin Pilate annan: «Ot ndang, Ngar lo Juifg! na maj kad i ndang titbè: El an nin Ngar lo Juifg!» ²² Pilate tur an: «Nya ki m'ndang woi, m'ndang, a to titbè.»

²³ Lon ngerög gan Jésus kagdoosst woi yé, öin kubug loa, kegin gir sö, gir kira kitö ngerö kirei. Na nain kubuji loa; kubuji inön i kikanj kur, i ki jo ta jo kitaagbè, köat mban ung kiber. ²⁴ Kitö innten elin'na annan: «Ot kadin ki til! na ad ki yan yuk döt! kad ki j'o dé'n a un.» Innten ra nya kitökad tolin nè ta ta kikum Maktubt:

«Kegin'na kubug lom kinadit,
yan yuk dö kubujit lom tö.»

Ngerög ran nyag inön titbè.

²⁵ Na koña rà kad kagdoosst lo Jésus nat ki ngwonkoñ koña kiden ad i Marie ki nè Cléopas, ki Marie Madeleine tö. ²⁶ Lon Jésus o koñn, ki ngèndoo lon in tara rà lo't inön yé, el koñn an: «Dékiden, o ngwoni!» ²⁷ Kamla el ngèndoo lon an: «O koñ!» Dökaglot inön ngèndoo inön una ki bè lon.

Jésus woi kagdoosst

(O Matthieu 27:45-56, Marc 15:33-41,
Luc 23:44-49)

28 Go nyagt inŕen, J sus ger nyag tub  tigan woi y , el an: «Kinda onm.» El titb  kit kad tol'n ta ta kikam Maktubt. ²⁹ Lo't in n ndan bir mad tit ki kassndu kimass roossa. Ng r g lan nd kiro kam kassndut unin n . Kamla lan nd kiro in n ta k n ngwon kag *hysopet, lan n  ta J sus. ³⁰ Lon J sus ta man kimass tant y , el an: «Nyag tub  tigan woi.» Kamla ga d n kiber, na nya ndiin ad t .

Ng r  mad un ninga oss'n kad J sus

31 Juifg k n Pilate kad tetin njadi, ki orindi k . Ran titb  kit  i nd  ra go nyag kit  P que, lan ndigin kad danro d g r n kidon kagdoosst ki nd  tak  al, kit  nd  tak  in n i nd  kibo. ³² Kit  inŕen ngérög r n, tetin nja kidassa, ki kimad in gana kagdoosst nat ki J sus. ³³ Na lon r n ro J sus y , on woi kett  ad tetin njaa al. ³⁴ Na kikira ku ng r gt oss kada ki ninga; tentenbè moss ki man aipint. ³⁵ D 'n o y , ma naja, najkima loa i rota t , kit kad inŕn t  adin n  rota. ³⁶ Kit  nyag inŕen ran nya kit kad tolin n  ta ta kikam Maktubt;

«A tetin kingaa kira al bat.»

³⁷ Ta mad kirang kikam Maktubt t  el an:

«A on in haŕn ossina.»

Dubin J sus bulombalt

38 Go nyagt inŕen, Joseph ki b  loa i Arimath e, ki i ng ndoo lo J sus, na ya d n kit  bool Juifg y , ndij  Pilate kad ki ad n'un danro J sus. Pilate nya ada. Ta a n , Joseph r , un danro J sus. ³⁹ Nicodème t , in mari aou ro J sus nd  y , r  ki *myrrh ki *alo s ki burin nat. Koia i nderbè kad ass kilo d mita. ⁴⁰ Unin danro J sus, dulona ki kubu-drap ki nyag ki koot mbin, go nyabelb  dub nint lo Juifg. ⁴¹ Nd r mad i lo't in gan J sus tit kagdoosst. Bulo kikij i kam nd rt in n. Nin d  to't nja kira al. ⁴² Lo't in n la lan J sus, kit  i nd  ra go

nyag kit  P que lo Juifg, na bulombal in n i nderbè kitit.

Bulombal to kari, danro J sus gotot

(O Matthieu 28:1-8, Marc 16:1-8,
Luc 24:1-12)

20 D  nd t kidassabang lo nd g kisiri y , Marie Madeleine aou d b dt kisiŕn rititi, lon lo ar al bait . O unin mbal k  ta bulombalt. ² Kit  inŕen la or kingod r  ro Simon Pierret, ki ng ndoo in n t  in J sus tara, eldi an: «Unin Brab  kam bulombalt k , na ki ger lo in lanat al.» ³ Pierre ki ng ndoo in n t n, aouin d b dt. ⁴ Ossin ngod orin nat, na ng ndoo kimad in n aip to'i Pierre, t  d b dt kett ; ⁵ ud gat o lo kikamt, na o kubunin to kiber, na and k m  al. ⁶ Kamla Simon Pierre ut goa, r  and kam bulombalt, o kubunin to kiber; ⁷ ki mindil t  in to d  J sus, to nat ki kubunin al, na i ki tet kam nat to kidang. ⁸ Kamla ng ndoo kimad in n in t  d b dt kett  y , and k m , o, ad rota t . ⁹ Kit  gerin ta kikam Maktubt al bait  in an, kari na J sus a bai ku ngékwoigt. ¹⁰ Kit  inŕen la ng ndoog tel aouin n  b  lodi go.

J sus t  hoi kiro Marie Madeleinet

(O Matthieu 28:9-10, Marc 16:9-11)

11 Marie r  tiga ta bulombalt, r  noŕ. R  noŕ bait , ud gat, o lo kikam bulombalt. ¹² O malaikag jo ki kubug kind  ngung rodit ndin n  lo't in danro J sus to't mari, kikira i ko d t, kikira i ko njat. ¹³ Ndi j na annan: «D kiden, kit ri i r  i noŕ'n a?» Turdi an: «Kita kun ki unin Brab  lom aouin sia, na m'ger lo in lanat al.» ¹⁴ Lon el ta inŕen woi y , mbel gidn, o J sus r  loatinön, na ger takina J sus al. ¹⁵ J sus ndij a an: «D kiden, i r  i noŕ kit ri a? I r  i sah n  a?» Marie oa an i ng nd r, ndij a an: «Dingam,

19:28 Ps 22:16, 69:22

19:36 T  12:46; Nom 9:12; Ps 34:21

19:37 Zach 12:10; TN 1:7

19:39 Jean 3:1-2

inla una i laa lo't mad a nè, i ojm lo in i laat nö, kad m'ou m'una.»
¹⁶ Jésus ela an: «Marie!» Marie mbel, ela ta ki ta Hébreux an: «Rabboni,» (gira i titbè: Ngèndoo-dég.)
¹⁷ Jésus ela an: «Ot höm! kitö m'ou doṅ ro Bobt al baitö, na aou ro ngankonmt! Eldi an, m'ndi m'ou doṅ ro Bobmt ki Bobsi, m'ou doṅ ro Lubah lom ki Lubah losi!»
¹⁸ Ta a nè, Marie Madeleine aou, or hoia ngèndoog an, n'o Brabé, eln tag inṅen tö.

Jésus té hoi kiro ngèndoogt lon

(O Matthieu 28:16-20, Marc 16:14-18, Luc 24:36-49)

¹⁹ Dö ndöt kidassabang lo ndög kisiri, ngèndoog utin tabitg lo't in kaouin'na kitit kita bool ki boolin Juifg. Jésus ré lokisolé, rà dandit, eldi an: «Lafia ki ndi dösit!»
²⁰ Lon el ta inṅen woi yé, ojdi jin ki kadn. Ngèndoog ran ronel dö ko't ki on Brabé.
²¹ Jésus tel eldi gog tö an: «Lafia ki ndi dösit! Tit ki Bob lam'n yé, titbè tö m'ndi m'lasi'n.»
²² Lon eldi ta inṅen woi yé, to kò kamdit, eldi an: «I tan Ndil kikonjrang!»
²³ Inṅin i nyan go majalg lodi kö a nè, inṅin ki nya go kö, na inṅin adin majalg lodi höndi sem a nè, a höndi sem tö ho.»

Jésus té hoi kiro Thomast

²⁴ Na lon Jésus ré yé, kikira ku ngèndoogt kikilah gidaijo, ad i Thomas ki a kunina Ndinga, i nat sédi al.
²⁵ Kitö inṅen ndeg ngèndoo madg elina annan; n'ou Brabé. Thomas eldi an; inla n'o goot dö ngaug kikam jiat, n'la ngwon jin goot dö ngaugt, ki n'la jin ta bulo dò't kikadat tö al a nè, n'a n'ad rota al bat.

²⁶ Go ndögt kijijo, ngèndoog lo Jésus kaouin'na kam kujt kikira inön gog tö, na tabitg inṅin kikut. Thomas i nat sédi. Kamla Jésus ré, rà dandit, el an: «Lafia ki ndi dösit!»
²⁷ Kamla el Thomas an: «I la ngwon jii nè, o jim! I la jii nè, i laa ta bulo dò't kikadmt! Ot bad, na ad rota!»
²⁸ Thomas tura an: «Brabé lom ki Lubah lom!»
²⁹ Jésus ela an: «Kita ko ki o'm la, ad'n

rota. Ngéronelg la i inṅin on al, na adin rota yé.»

Jean ndang maktub inṅen kitökad dég adin rota Jésus i Ngwon Lubah

³⁰ Jésus ra nyakoj madg ngaiṅbè nö ngèndoogt lon, na inṅin kindang kam maktubt inṅen al.
³¹ Nyakojg inṅen inṅin kindang kitökad i adin nè rota Jésus i Christ ki Ngwon Lubah, na kam kadrotat ki i ndi adina tö yé, ki i ngahn nè kumkajir kam töat.

Jésus té hoi kiro ngèndoogt lon kisiri

21 Go nyagt inṅen, Jésus tel té hoi kiro ngèndoogt lon ta bahbot ki töa i Tibériade gog. Té hoi rodit ki rob kititbè: ² Simon Pierre, ki Thomas ki a kunina Ndinga, ki Nathanaël in i dé ki be't ki Cana kikam döning Galiléet, ki ngan Zébédée, ki ngèndoo madg jo tö, ndin nat lo kira.
³ Simon Pierre eldi an, n'a n'ou kanj. Inṅinön elina annan, niṅn tö n'a n'ouin nat sia. Tén, andin kam to't, na kam ndöt inön hön nya mad al.

⁴ Lon lo ndi tija yé, Jésus rà ta bahbot; na ngèndoog gerin takina Jésus al.
⁵ Jésus eldi an: «Ngan'g, i hön kanj a?» Turina annan: «Goto!»
⁶ Eldi an: «I lan bandbira ko koṅ to't, a i ngahn nè!» Lan, na dum kor gog kita kanj ngaiṅ ki hön nö.
⁷ Kamla ngèndoo inön in Jésus tara yé, el Pierre an: «I Brabé.»

Lon Simon Pierre o dö i Brabé yé, la kubu lon ront, kitö roa i kari, kila so kam bahbot.
⁸ Na ndeg ngèndoog rén kam ngwon to't, kitö i saṅ al ki döningt, na i nderbè ass mètre bu, rà ndorin bandbira ki kanj roossa.
⁹ Lon té udin döningt yé, on hor muṅ to nö, kanj to dot, ki pain tö.
¹⁰ Kamla Jésus eldi an: «Oin kanj madg ki i höndi nö, i rén nè!»
¹¹ Simon Pierre bai kam to't, ndoor bandbira ki

döningt. Kanj kibobo roossin bandbira, kordi i ɓu ki dömi gidaimita, na ké inñ nè ngain titbè ká a nè, bandbira gang al. ¹² Jésus eldi an: «I rén, i san nya!» Ku ngéndoogt inön, kimad ki kirè kamn ndijèa'n kan, inñ nö a? goto, kitö gerin i Brabé. ¹³ Jésus aou, un pain, ad'di ki kanj titbè tö. ¹⁴ Inön i té kikonmita in Jésus té'n hoi kiro ngéndoogt lon, go ɓai'n ku ngékwoit.

Jésus ndijè Pierre ta nja mita

¹⁵ Lon san nya woi yé, Jésus ndijè Simon Pierre an: «Simon ngwon Jona, i tarm toi inginön é?» Tura an: «An, Brabé; i ger m'ndigi.» Jésus ela an: «I ul ngan batg lom!» ¹⁶ Jésus tel ndijèa ndijè kikonjo an: «Simon ngwon Jona, i tarm a?» Pierre tura an: «An, Brabé, i ger m'ndigi.» Jésus ela an: «I ngonm batg lom!» ¹⁷ Jésus ndijèa ndijè kikonmita an: «Simon ngwon Jona, i ndigm a?» Pierre ra kamkil kita kel ki ela kikonmita, an, ké ndign a? Tura an: «Brabé, i ger nyag tubè, i ger m'ndigi.» Jésus ela an: «I ul batg lom!» ¹⁸ Rota rota la m'ndi m'eli yé, lon inñ bassa yé, i dö ɓò'i kidöi i aou lo ki kami ndig, na lon i tel ɓuga a nè, a i sira jii, ad dé mad dö ɓò'i, aou séi lo't ki i ndig al.» ¹⁹ Jésus el ta inñten

da'n dö kwoi in Pierre a kwoi kad adin tö Luɓah ko'n. Lon el ta inñten woi yé, ela an: «I ndulo gom!»

Ta lo ngéndoogt ki Jésus tara

²⁰ Pierre mbel kigog, o ngéndoogt inön in Jésus tara a ndulo godi, in tag mari ndinna ron kad Jésus lo sanyat, in ndijè Brabé ké nö a laa ji madngé-taagt a. ²¹ Ki koa, Pierre ndijè Jésus an: «Brabé, dé inñan, ri a raa?» ²² Jésus tura an: «Inla m'ndig ki ndi mban m're a nè, usi ri't a? Iɓ, i ndulo gom!» ²³ Kitö inñten ta inön aou'n ku ngankont, ki kan ngéndoogt inön a woi al. Na Jésus el Pierre an, a woi al al, na an, inla n'ndig ki ndi mban n're a nè, ussa ri't a?

²⁴ In la i ngéndoogt inön in ma naj dö nyagt inñten yé, ndang nyag inñten tö. Ki ger najkima loa i rota tö.

Döngoi ta

²⁵ Jésus ra nya madg kirang ngainbè tö. Inla ndangin nyag inön kira kira kam maktubgt a nè, m'ga dömt m'o maktubg ki a ndangin, ké döning kitaagbè ká'a ass kundi al.